

VINERI 18 MAI 2001 • ANUL LI NR. 20

FOAIA românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

*„Gaudemus igitur
Juvenes dum sumus”*

(Să ne bucurăm, deci
cît sîntem tineri)

*„Dacă veți respecta cele mai însemnate legi morale...”
Oare a început numărătoarea inversă?
Iar pot da străinii peste noi*

CALENDAR ORTODOX

- 21 mai, luni – † Sfinții Mari Împărați întocmai cu Apostolii Constantin și mama sa Elena.
 22 mai, marți – Sf. Mc. Vasilisc și Marcel; Sfinții Părinți de la Sinodul al II-lea Ecumenic.
 23 mai, miercuri – Cuv. Mihail Mărturisitorul, episcopul Sinadei; Sf. Maria lui Cleopa.
 24 mai, joi – (†) **Înălțarea Domnului – Ziua Eroilor**; Cuv. Simeon cel din Muntele Minunat; Sf. Mc. Serapion și Marciana.
 25 mai, vineri – mai, † A treia aflare a capului Sfântului Ioan Botezătorul; Sf. Mc. Celestin.
 26 mai, sâmbătă – Sf. Ap. Iuda; Sf. Sfinții Ap. Carp și Alfeu; Sf. Mc. Averchie și Elena.
 27 mai, duminică – Sf. Sfinții Mc. Terapont, Alipie și Eladie; Sf. Mc. Iuliu Veteranul. Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic).

AGENDĂ

21 mai

1581 – printr-un decret al lui Ștefan Báthory, principe al Transilvaniei și rege al Poloniei, se înființează *Universitatea din Cluj* cu trei facultăți: teologie, filosofie și drept.

1848 – În casa lui Emanuil Gojdu din Budapesta s-au întocmit *două petiții*: 1. „Înștiințare către Românii de legea răsăriteană neunită”. 2. „Petiția neamului românesc din Ungaria și Banat”.

1880 – s-a născut, la București, *Tudor Arghezi*, unul dintre cei mai mari poeți români.

1964 – moare, la București, *Tudor Vianu*, filosof al culturii, estetician, istoric și critic literar, scriitor și poet, memorialist de talent.

22 mai

1957 – moare, la București, *George Bacovia*, unul dintre cei mai mari poeți români, care s-a impus prin lirica sa simbolistă și preexpresionistă.

23 mai

1871 – s-a născut *Garabet Ibrăileanu*, critic și istoric literar. (m. 1936)

1906 – s-a stins din viață poetul și scriitorul norvegian *Henrik Ibsen*.

24 mai

1889 – George Coșbuc publică în revista *Tribuna*, poezia „*Nunta Zamfirei*”, capodoperă a literaturii sale.

25 mai

1883 – a murit, la Stupca, jud. Suceava, compozitorul *Ciprian Porumbescu*, autorul celebrei „*Balade*” (Balada pentru vioară și pian) și al primei opere românești, „*Crai Nou*”.

26 mai

1488 – începe construirea Bisericii Sfântul Gheorghe de la *Voroneț*, ctitorie a lui Ștefan cel Mare.

27 mai

1840 – s-a stins din viață, la Nisa, *Niccolò Paganini*, violonist și compozitor italian.

La următoarele alegeri din 2002

Iar pot da străinii peste noi

Autogovernarea pe Țara a Românilor din Ungaria nu este mulțumită cu proiectul Legii Electorale. Cabinetul prezidențial al reprezentanței românești, convocat vine-rea trecută, consideră că modificările acestei legi nici pe mai departe nu asigură garanții pentru excluderea aventurierilor din alegerile de minoritate. Printre altele, proiectul modificării legii electorale prevede ca alegerile de minoritate să se desfășoare cu 6 săptămâni după votarea la nivel local. După părerea primarului din Miercurea, aceasta ar fi o măsură inutilă, care ar aduce numai complicații. *Dr. Gheorghe Ruja* a mai spus că o alegere în plus ar aduce și cheltuieli enorme, care ar trebui suportate de statul maghiar. Șeful oficiului ATRU, *Tiberiu Iuhăș*, a informat și despre alte modificări care figurează în

noul proiect. Conform acestora, candidatul de minoritate ar fi obligat să își declare apartenența la etnia respectivă. Până acum acesta a trebuit doar să se angajeze la reprezentarea intereselor naționalității în cauză. În orașele mai mari votarea ar deveni valabilă dacă un candidat ar aduna în loc de o sută, doar 15 voturi. După părerea unanimă a Cabinetului, aceste reglementări nu vor înlătura deloc pericolul de a intra în forurile românești oameni care nu au nimic comun cu românitatea din Ungaria. Noul proiect al Legii Electorale prevede desființarea posibilității alegerii electorilor în acele localități, unde la alegerile precedente nu s-au înființat autogovernări de minoritate.

La ședința din vineri trecută s-au ales și membrii consiliului editorial al Foir românești. Președintele autogovernării pe țară a dat citire scrisorii

semnate de *dr. Ioan Ciotea*, conducătorul Uniunii Culturale, care propunea ca membrii acestui for să fie aleși pe bază de specialitate. *Traian Cresta* a subliniat că doar în parte este de acord cu poziția Uniunii. După părerea domniei sale, problema Foir românești nu este doar o problemă de ziariștică, ci și o chestiune economică, de gospodărire. ATRU, din cele trei locuri ale sale, a oferit unul și pentru Biserica Ortodoxă. Astfel, din partea ATRU au fost aleși *Tiberiu Iuhăș* și *Gheorghe Gros*, iar din partea Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria, preotul *Ilie Ciocan* din Bătaia. Comisia, care va supraveghea activitatea și gospodărirea săptămânalului românesc, după toate probabilitățile se va constitui în viitorul apropiat, fiind întregită și cu doi membri ai Uniunii Culturale.

T. Boca

Cenacul omagial la Budapesta

Societatea Culturală a Românilor din Budapesta și Autogovernarea Românească din sectorul II al Capitalei organizează, la 25 mai a.c., un cenacul literar-cultural unde se va sărbători aniversarea a 160 de ani de la nașterea poezilor și animatorilor culturali Iosif Vulcan și Iustin Popfii. Cenacul omagial va avea loc la Hotelul Hadik (Honvéd Szálló, Budapesta, Ajtosi Dürer sor 29/A-B), cu începere de la ora 17.00.

Minoritățile și televiziunea

Miercuri, 9 mai, la Budapesta a avut loc o întâlnire între reprezentanții Televiziunii Maghiare și președinții autogovernărilor pe țară ale minorităților. Tema discuțiilor a fost reducerea în trecut nu prea îndepărtat a surselor financiare destinate emisiunilor de naționalitate. Vicepreședintele Televiziunii Maghiare a anunțat că în prima jumătate a anului, bugetul redacțiilor de naționalitate a fost redus cu 10 la sută, solicitând înțelegere și răbdare din partea naționalităților. Mai mulți președinți ai autogovernărilor au atras

atenția, dacă studiourile teritoriale nu pot ieși pe teren din lipsă de bani, vor rezulta disproporții grave. Conducătorii televiziunii au făcut promisiuni, că înainte de următoarea întâlnire – ce va avea loc peste șase luni – vor iniția tratative de conciliere pe plan profesional cu reprezentanții autogovernărilor și ai redacțiilor de naționalitate.

„Apropo”
la Teatrul din Arad

În spectacolul *Apropo, ați chemat pompieri?* realizat de *Liana Didilescu* poate fi văzut ca protagonist *Zoltán Lovas*, în seara de vineri, 18 mai, ora 18.00. Cu o zi mai târziu, sâmbătă, la 19 mai, drama *Patima Roșie* de *Mihail Sorbul* începe la aceeași oră, regia fiind semnată de *Ion Ardeal Ieremia*. În fine, săptămîna teatrală se încheie în seara de duminică, cînd publicul îl poate aplauda pe *Dănilă Prepeleac*, o adaptare de *Eugen Apostol* după cunoscuta poveste a lui *Ion Creangă*. Regia este semnată de *Szabó Attila*.

Poșta redacției

Iată un mesaj care ne-a parvenit recent prin e-mail, referitor la varianta electronică a săptămînalului Foaia românească:

Întîi de toate felicitări pentru o pagină atît de bine realizată. Este o bucurie să văd că și comunitatea română din Ungaria își face prezența simțită pe spațiu virtual al internetului.

Toate cele bune. Ca de la român la român,

Bogdan Banu

Foaia românească respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuțiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.

Pe copertă: Serbare de rămas bun de la Liceul N. Bălcescu din Giula (Fotografie de Vasile Gurzău)

Concurs pentru acoperirea tuturor cheltuielilor de la școlile românești

După ce, în urma schimbărilor politice și structurale din 1990, finanțarea școlilor minorităților, a devenit nesigură începând din anul trecut, statul a rezervat o sumă considerabilă pentru prevenirea situației în care autogovernările locale amenințau cu desființarea școlilor independente ale naționalităților. Cazul concret l-a produs orașul Aletea, unde primăria a și pornit acum trei ani demersurile necesare pentru închiderea școlii românești și comasarea acesteia cu școala maghiară din loc. Pentru rezolvarea problemei s-a pronunțat în repetate rânduri și Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, iar în anul 2000 au fost deja rezervate 300 de milioane de forinți pentru ca în acele localități unde funcționează școală sau grădiniță de naționalitate, cheltuielile de întreținere ale acestora să fie achitate din bugetul țării. Astfel, în anul trecut statul a asigurat pentru primăriile din Aletea, Bătania, Bedeu, Chitighaz și Micherechi toți banii necesari pentru întreținerea școlii românești, iar în cazul instituțiilor în care, conform documentelor lor, limba română se predă doar ca obiect de studiu, statul acoperise 80 la sută a cheltuielilor de întreținere a întregii școli. Subvenția suplimentară din anul 2000 a putut fi obținută pe bază de concurs.

Localitatea	Subvenția în forinți
Școală generală	
Micherechi	15 146 000
Aletea	9 034 000
Bătania	8 927 000
Bedeu	7 022 000
Săcal	5 337 000
Chitighaz	5 304 000
Otlaca Pustă	3 826 000
Apateu	1 053 000
Leucușhaz	430 000
Grădiniță	
Aletea	2 629 000
Apateu	416 000

Organele împuternicite cu dreptul de control asupra gospodăririi autogovernărilor au reclamat ministerului de resort că în forma actuală nu au cum să verifice, dacă subvențiile de stat asigurate pentru acoperirea cheltuielilor suplimentare ale învățământului de naționalitate într-adevăr sînt cheltuite în întregime pentru susținerea acestor activități speciale. Ombudsmanul drepturilor minorităților inițiasse acum un an o convorbire pe această problemă cu ministrul învățământului. *Kaltenbach Jenő* și *Pokorni Zoltán* au căzut de comun acord că în acest domeniu există lacune reale, iar pentru reglementarea problemei trebuie luate măsuri eficiente.

Ministerul Învățământului publică și în acest an concurs pentru autogovernările care întrețin grădiniță sau școală pentru minorități. La acest fond pot apela primăriile, căora finanțarea normativă de stat acordată prin alte căi, nu acoperă în cazul școlilor bilingve 90%, iar în cazul școlilor în care limba minorității se predă ca obiect de studiu, 80% din cheltuielile reale ale întreținerii școlii. **În acest an se vor împărți 320 de milioane de forinți. Informații suplimentare găsiți pe internet (www.om.hu) sau de la Oficiul din Giula al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Termenul înaintării documentelor de concurs este 31 mai 2001.** Primăriile care vor beneficia de suplimentele bugetare destinate pentru sprijinirea învățământului minorităților vor trebui să prezinte documentele preținse de minister pentru a dovedi folosirea banilor publici numai în scopurile învățământului de naționalitate.

Șt. Frățean

Oare a început numărătoarea inversă?

Numai 2 copii s-au înscris la școala românească din Aletea

Ne-am propus, începînd cu săptămîna trecută, să dezbaterem în paginile Foii cele mai arzătoare probleme cu care se confruntă în prezent școlile noastre. Diferențele sînt foarte mari. Unii se plîng că nu au manuale, alții că nu au cadre didactice sau că părinții nu-și mai înscriu odraslele la școala românească. Dar cînd toate aceste probleme apar la un singur loc, e chiar cazul să analizăm care-i viitorul. Nesiguranța, din păcate, nu este o noutate în viața școlii românești din Aletea.

– Pînă nu demult, școala noastră era sortită desființării din cauza problemelor de finanțare. – ne mărturisește directorul *Ioan Papp*. – Anul trecut aceasta, cu chiu și vai, s-a rezolvat, finanțarea școlii fiind asigurată sută la sută din surse centrale.

– S-ar crede că atunci nu mai poate interveni nimic. Poți construi, poți face planuri...

– Nu-i chiar așa. Momentan avem 61 de elevi, 10 vor părăsi băncile școlii în luna iunie, dar nu s-au înscris în clasa întâi numai 2 elevi. Adevărul este că în tot orașul nu se nasc în ultimii ani prea mulți copii, acum sînt doar 43 de vîrstă școlară. Anul trecut au început la noi clasa întâi 9 copii, înainte de asta tot cîte 8-10 copii. Deci, se putea forma o clasă. Dar ce mă fac cu doi copii...?!

– Știm că consiliul orașnesc nu o dată a fost aproape de a aduce decizia închiderii acestei școli. Atunci motivul era lipsa banilor. Ce vor zice despre lipsa copiilor?

– Sînt convinși că în moment ce vom fi constrînși să comasăm clasele, calitatea muncii va scădea atît de mult, încît părinții nu vor mai avea nici atîta încredere în noi cîtă au acum. Mai trebuie să spun că o problemă este nu numai lipsa copiilor, ci și lipsa profesorilor. Care tînar își sacrifică cariera pentru o școală care de ani de-a rîndul trăiește în nesiguranță? Cum să facem planurile de educație, dacă după un an sau doi ne părăsesc? De pildă, un părinte care are un copil în clasa a 3-a nu și l-a înscris la noi pe cel mai mic, pentru că amintita clasă acum „consumă” al patrulea profesor. Asta nu-i bine nici pentru elevi, nici pentru noi. Sînt prea multe greutățile pe care le întîmpinăm. Și atunci nici n-am vorbit încă despre reforma învățământului, și a celui de naționalitate, de lipsa manualelor...

– Pe vremuri, dascălii se duceau pe la sate, convingînd

noastre. Atît a conducătorilor noștri, cît a profesorilor, a părinților. Anul trecut am fost vizitați de conducerea AȚRU, am prezentat situația, am analizat posibilitățile, dar, după părerea mea, nici acum nu avem o concepție acceptată după care să construim viitorul învățămîntului românesc pe

părinții să-și înscrie copiii la școlile noastre...

– Azi nu mai poți face acest lucru. Decizia le revine părinților. Nu-i mai poți convinge nici cu manualele, caietele și rechizitele pe gratis. În ultimii ani a crescut foarte mult numărul copiilor aparținători etniei romilor. Bineînțeles, cei mai mulți vin din familii dezavantajate, cu părinți șomeri. E foarte trist, dar e realitate: avem clase unde românii sînt în minoritate. Nu facem diferență între copii, dar în moment ce declarăm că școala noastră este românească (sau cu predare în limba română ori bilingvă), ar trebui să avem mai mare responsabilitate față de ea.

– La ce fel de responsabilitate vă referiți?

– La cea a minorității

aceste meleaguri. Am semnalat către Autogovernarea Românească din oraș că e problematică înscrierea la școală. N-am primit răspuns încurajator. Autogovernările locale, cum e și cea din orașul nostru, a fost aleasă – așa am crede – de românii din oraș. Deci, cînd sîntem în bai, ar trebui să ne ajutăm. Nu numai atunci trebuie să ne simțim responsabili pentru o instituție cînd ea funcționează bine, cînd nu are lipsuri financiare, etc., ci și atunci cînd apar problemele.

– Cum vedeți viitorul acestei școli?

– Dacă nu vor mai fi copii, nu vor fi nici bani, nici profesori, și nu mai ai nevoie de programe-cadru, manuale, planuri de educație...

Eva Iova

Sprijin financiar pentru taberele de copii

Săptămîna trecută, la Ministerul Învățământului s-a decis despre concursurile înaintate de școlile de naționalitate și autogovernările pe Țară ale minorităților cu scopul obținerii subvențiilor bănești necesare pentru organizarea, în această vară, a taberelor de copii. Pentru proiectele cu caracter românesc au fost asigurați 1 milion 150 de mii de forinți. Primesc sprijin următoarele școli: Apateu – 150 000 forinți, Bătania – 150 000,

Bedeu – 150 000, Darvas – 100 000, Giula – 200 000, Leucușhaz – 100 000 de forinți, Micherechi – 200 000, Săcal – 100 000. Subvenții pentru organizarea taberelor de copii se mai acordă și de către Fundația Publică pentru Minorități, precum și de către Ministerul Patrimoniului Cultural. Despre deciziile actuale ale acestor instituții, privitoare la programele românești, îi informăm pe cititorii Foii în permanență.

–ștf

Seminar consacrat angajării minorităților în viața publică din Ungaria

Legislativul ungar funcționează bine când este vorba de declarații, nu și atunci când trebuie să adopte decizii, s-a afirmat, printre altele, la un seminar din săptămîna trecută de la Budapesta, consacrat implicării minorităților în viața publică din Ungaria.

Reprezentarea parlamentară a minorităților din Ungaria ar putea fi soluționată ori prin elaborarea de către parlament a unui sistem care ar permite obținerea de mandate fără a fi nevoie de amendarea Constituției, ori prin delegarea unor reprezentanți de către auto-governările minoritare. Pledînd pentru cea de-a doua soluție, deputatul FIDESZ, *Hargitai János*, membru al Comisiei Parlamentare pentru Drepturile Omului, Minorități și Culte, care a făcut aceste afirmații la seminarul budapes-

tan, a subliniat că din partea aleșilor națiunii nu se manifestă o voință reală pentru rezolvarea problemei. Legislativul, a spus parlamentul ungar, funcționează bine când este vorba de declarații, nu însă și atunci când trebuie să adopte decizii.

La seminarul consacrat implicării minorităților în viața publică din Ungaria a participat și ombudsmanul pentru minorități naționale și etnice *Kaltenbach Jenő*. El a vorbit, printre altele, despre greutățile existente în implicarea în politică a minorităților, exprimîndu-și opinia că politica ungară se structurează pe dogma statului național. Pe plan local, reprezentanții minorităților pot participa la luarea deciziilor, dar la nivel central nu există voință pentru același lucru, a mai precizat *Kaltenbach*.

Adrian Năstase despre legea statutului

pe teritoriul României. În opinia premierului român, premierul ungar *Orbán Viktor* nu poate aplica pe teritoriul României legi adoptate la Budapesta fără a se stabili „anumite coordonate”. „Probabil că vor exista diferențe de abordare între noi, dar fără a fi consultați, nu vom aplica nici o lege străină pe teritoriul României” – a declarat Năstase, adăugînd că asemenea reglementări juridice nu se pot aplica decât prin intermediul unor acorduri bilaterale, pe baza Constituției sau conform unor reglementări interne. „Poate fi vorba de o lege mexicană, australiană sau de orice fel, aceasta nu se poate aplica în România atîta timp cît nu vom decide că aceasta poate fi aplicată pe baza unor anumite norme internaționale, pe baza Constituției sau a unor reglementări interne, respectiv pe baza unor acorduri bilaterale. Acest lucru îl știe și *Orbán Viktor*, la fel ca și UDMR, respectiv partidele din Ungaria și, bănuiesc, și premierul slovac” – a precizat Adrian Năstase.

Fără o consultare cu autoritățile române și fără un acord bilateral corespunzător, pe teritoriul României nu se vor putea aplica prevederile legii privind statutul maghiarilor de dincolo de frontiere – a declarat recent premierul român *Adrian Năstase*, citat de Agenția MTI. Simbătă, într-o declarație de presă, Năstase a spus că, la Bratislava, a discutat cu premierul slovac *Dzurinda* despre problemele legii statutului. Premierul a subliniat că „prin intermediul instituțiilor de stat existente” se va împiedica aplicarea reglementării

După congrese de partid

Multe semne de întrebare

Să vedem pe rînd. În orice caz, sfîrșitul lunii aprilie – începutul lunii mai n-a produs senzații mari. Așa cum era de așteptat, de pe acum s-a „legalizat” ruptura în cadrul partidului micilor agrarieni, haosul a crescut și pesemne, această situație se va menține încă un timp. Personal nu cred nici că acest partid poate să se refacă, nici că va putea să intre din nou în Parlament. Azi Partidul Liberal și Independent al Micilor Agrarieni (FKGP) se situează sub 1% de popularitate. Practic e imposibil că în răstimpul unui an, pînă la alegerile din 2002, să-și recîștige prestigiul, nici chiar prin readucerea în partid a doamnei *Maczó G. Nagy Ágnes* în postul de vicepreședinte. Lumea vorbește, poate nu degeaba, despre actul final al *torgyániadei*. Situația devine din ce în ce mai bizară. De exemplu, oare președintele *Torgyán*, exclus din fracțiunea parlamentară a partidului, se va așeza în sectorul deputaților independenți, poate alături de *Lányi Zsolt*, președinte ilegal al aripei liberarilor? Shakespeare, clasicul literaturii universale a intitulat una dintre comedii sale renumite: „Mult zgomot pentru nimic”. Cam aceasta e și impresia mea în legătură cu acest circ privind FKGP-ul. Deci, războiul civil continuă.

În ce privește raporturile din interiorul coaliției, să nici nu mai vorbim. Unele comentarii încep să folosească termeni chiar vulgari. Încerc să evit asemenea defi-

niții. Nu mă amestec. Dar îmi pun și eu întrebarea, care dintre adunările generale (congrese) ale micilor agrarieni a fost legală? *Orbán Viktor*, prim-ministru încă nu s-a pronunțat deschis. În rest, putem doar să presupunem că, primindu-l pe *Torgyán József*, se situează alături de această aripă. Să vedem!

Se pune și o altă întrebare: cine are dreptate? *Pokorni Zoltán*, noul președinte al Uniunii Tinerilor Democrați (FIDESZ), ales la congresul din Seghedin, a precizat că în acest sens, desigur, va decide tribunalul. Coaliția s-a încheiat, pe vremuri, între partide, și nu între grupări de partid. Criza continuă însă. Vă aduceți aminte, această criză a început în septembrie anul trecut. Partid să fie, care poate să reziste, în continuare, unor asemenea încercări! Așa că lumea vorbește din ce în ce mai mult despre posibilitățile unei perioade post-*torgyániene*. Tot această lume prevede ruptura vieții publice, formarea unei opoziții noi, socialiste și liberale și o unificare a aripei de dreapta.

Zilele trecute au demonstrat că această aripă face totul ca să urmărească FIDESZ-ul, cu ajutorul lui *Pokorni*, într-o viteză accelerată cu perspectiva cîștigării noilor alegeri. Alt semn de întrebare: cum adică? Așa că în această configurație nouă FIDESZ începe să facă și alte încercări. De exemplu, *Orbán Viktor*, în cuvîntarea sa rostită la congresul din Seghe-

din, și-a manifestat deschis simpatia față de anumite forțe europene de dreapta. Aș putea să spun: nu mă miră, dacă iau în considerație prietenia lui cu *Trudjmann*, fost președinte al Croației sau sprijinirea președintelui populist austriac *Schüssel*, după pactul guvernamental încheiat cu *Haider*, precum și primirea lui solemnă la Budapesta. La Seghedin, premierul *Orbán* a declarat că Ungaria trebuie să se solidarizeze cu *Silvio Berlusconi* și cu partidele liberale italiene. E cam șocant, nu?

Gîndindu-mă la ceva asemănător, reamintesc de încercările FIDESZ-ului de a familiariza opinia publică din țară și din străinătate cu o eventuală coaliție și cu Partidul Dreptății și Vieții Maghiare (MIEP). Și, vedeți, cum evoluează lucrurile: ceea ce ieri mi se părea absurd, azi devine posibilitate reală. Din păcate, am impresia că nu mă înșel prea mult. Nu se poate să nu ne dăm seama că *Orbán* nu are obiecții categorice față de MIEP, ceea ce, în interpretarea mea, înseamnă nici mai mult, nici mai puțin, decît o „cochetare” deschisă cu MIEP, o simpatie crescîndă (poate și dorită) față de acest partid extremist de dreapta. Am auzit odată o anecdotă despre un sat în care nu se trăgeau clopotele. De ce? Răspunsul: pîi, din multe motive. Mai întîi: n-avem clopote! FIDESZ-ul nu poate să se plîngă de asemenea lipsă, numai că clopotele acestui partid încep să dea alarmă.

AI. Ardelean

Românii din Ungaria în Bibliografia Națională a României

Din anul 1994, Biblioteca Națională Română editează *Bibliografia Națională „Românica”*, o culegere care cuprinde cărți, albume, hărți și teze de doctorat publicate în străinătate, semnate și editate de români.

Intrucît Secția Naționalității a Bibliotecii Centrale de Limbi Străine din Budapesta colaborează prin schimb internațional de publicații cu Biblioteca Națională Română, am considerat, văzînd primele volume de „Românica”, că și autorii români din Ungaria ar trebui să fie incluși în această bibliografie. Periodic, am trimis cărțile apărute în Ungaria în anii '90 și iată în

„Românica” 1996–1997 și 1998, apărută recent, se găsesc lucrările lui *Maria Berényi*, *Lucia Borza*, *Elena Csobai*, *Alexandru Hojopan*, *Eva Kozma*, *Mihai Kozma*, *Emilia Martin*, *Gheorghe Petrușan* și *Ioan Popon*.

Văzînd cu bucurie acest lucru, am adunat tot ce am putut și din anii anteriori, precum și ceea ce s-a editat în ultimul an, am trimis toate acestea la București, așteptînd de-acum următorul volum din „Românica”.

Am considerat drept succes apariția românilor din Ungaria în *Bibliografia Națională Română*, știînd că aceasta ajunge în toate colțurile lumii și astfel cei in-

teresați opt afla și despre cultura românească din Ungaria.

După toate acestea, cu regret am observat, că în „Literatura Română în secolul al XX-lea” de *Dumitru Micu*, editată de Fundația Culturală Română, București, 2000, în capitolul: literatura română de peste hotare, figurează Basarabia, nordul Bucovinei și Lugoslavia, dar Ungaria lipsește. Sper ca această carență să fie remediată în scurt timp, și în următorul volum al domnului profesor universitar *Micu* vor primi un mic capitol și românii din Ungaria.

Olga Eisele Referent român
Biblioteca Centrală de Limbi Străine

Se reiau tratativele despre modificarea Legii Minorităților

Pentru a fi modificată Legea Minorităților, concomitent cu Legea Electorală, în actualul ciclu parlamentar, ar trebui ca în decurs de câteva săptămîni guvernul, partidele parlamentare și majoritatea reprezentanțelor minorităților să cadă de comun acord în cele mai importante probleme ale moțiunii. Doar în acest caz există șanse reale pentru modificarea legilor în discuție.

„S-ar putea ca Ungaria să dispună în scurt timp de o lege a statutului maghiarilor de din afara țării, dar tot așa de ușor se poate întâmpla ca după alegerile următoare, românii din Ungaria să nu aibă autogovernare pe țară” – a apreciat Traian Cresta, președintele AȚRU, la întâlnirea conducătorilor minorităților cu reprezentanții Ministerului Justiției și ai Oficiului Minorităților Naționale și Etnice din Ungaria (OMNEU). Președintele Cresta a mai atras atenția că delegațiile din Româ-

Traian Cresta: „ușor se poate întâmpla ca după alegerile următoare, românii din Ungaria să nu aibă autogovernare pe țară”

nia primite de autogovernarea pe țară, nu ezită să întrebe despre practica exercitării dreptului la autonomia culturală a minorităților. Realitatea este, a mai spus președintele AȚRU, că la ora actuală autogovernările naționalităților nu au șansa să înființeze sau să preia vreo instituție culturală în administrare proprie, deoarece cadrul legal este nelămurit, precum lipsesc și fondurile financiare necesare pentru întreținerea acestor

instituții care ar întruchi-pa autonomia culturală. Traian Cresta, exprimînd poziția AȚRU, a susținut că modificarea Legii Electorale este neapărat necesară, dar numai dacă garantează că autogovernările românești vor fi formate în viitor numai de români.

Scopul întrunirii din 14 mai 2001, de la Budapesta, a fost reluarea tratativelor privitoare la modificarea legii minorităților și a legii electorale. Tratativele au fost întrerupte acum

un an, cînd autogovernările minorităților au refuzat unanim proiectul elaborat de guvern (privitor la modificarea legii electorale). Propunerea a susținut ca alegerile autogovernărilor minorităților să se desfășoare cu 6 săptămîni după alegerile locale generale, astfel încercînd să se asigure ca reprezentanțele naționalităților să fie alese doar de alegătorii aparținători comunității. Acum un an, în urma refuzului minorităților, guvernul a stopat demersurile modificării legii. Între timp însă 3 (croatii, nemții și slovacii) dintre cele 13 autogovernări pe țară ale minorităților au solicitat din partea ministrului justiției reluarea tratativelor, insistînd asupra reglementării problemelor lărgirii competențelor în domeniul autonomiei culturale, semnă-lînd totodată și disponibilitatea pentru discutarea elementelor sensibile ale Legii Electorale.

La conferința de presă ținută în urma ședinței de la Ministerul Justiției,

Heinek Ottó, președintele reprezentanței nemților a adus în discuție problema funcționării Fundației Publice pentru Minorități, propunînd ca subvențiile pentru sprijinirea diferitelor programe culturale asigurate pînă acum prin filtrul unui consiliu de administrare să ajungă în mod direct la autogovernările pe țară.

Fundația Publică gospodărește în acest an din 600 de milioane de forinți. În anul 2000, au fost asigurați de Fundație 43.317.000 de forinți pentru programele românești. Părțile participante la discuția despre reluarea tratativelor privitoare la modificarea Legii Minorităților s-au declarat dispuse să facă concesii reciproce. Președintele OMNEU Báthory János s-a arătat optimist șanselor de aprobare a modificărilor de majoritatea părților interesate în reglementarea problemelor ivite, pentru ca propunerile să poată fi înaintate Parlamentului într-un timp oportun. -ștf-

Am citit în...

Curierul Românesc

din februarie o seamă de scrieri axate pe soarta românilor din Republica Moldova. Apoi cinstesc personalitatea genială a lui Constantin Brîncuși și pe compozitorul Giuseppe Verdi, născut acum două secole. Urmăză apoi cîteva portrete ale unor români de pe diferi-

te meridiane ale Lumii, pentru ca apoi să asigure o coloană semicentenarului săptămînalului românilor din Ungaria. Semnat de Adrian Stănescu, articolul evocă nu numai festivitatea ca atare, ci face și o concisă apreciere a săptămînalului. În acest sens

intîmplător sau nu, realitatea e aceeași: în două numere consecutive (nr. 2 și 3/2001) ale revistei Curierul Românesc se scrie despre românii din Ungaria. Editată de Fundația Culturală Română, revista românilor de pretutindeni publică în numărul

citează, printre altele, cuvintele ambasadorului român Petru Cordoș: „o comunitate minoritară dacă nu dispune de o elită intelectuală, este sub amenințare de moarte. [...] astăzi această mică comunitate a românilor din Ungaria dispune cu siguranță de valori intelectuale.”

Acest fir al gândirii este preluat de numărul următor, cînd Curierul din mar-tie publică integral un articol preluat din Foia românească. O pagină întregă este rezervată interviului realizat de Gheorghe Pătaș despre Asociația Tinerilor Români de Păstrare a Tradițiilor din Mîcherechi.

Nota bene: această publicitate nu este întîmplătoare, ci este o consecință a faptului că de pe acum Foia românească este trimisă permanent în București și poate fi citită oricînd, oriunde prin internet. E. Illyés

Festival internațional coral Ion Vidu la Lugoj

Casa de Cultură, Inspectoratul Cultural și Corul Ion Vidu din Lugoj organizează în mod tradițional un festival coral internațional. În acest an, festivalul se va ține între 1-3 iunie, la Teatrul

Municipal al orașului. Printre numeroșii participanți se numără și corul Pro Musica din Giula, care va prezenta un program variat, de aproximativ cincisprezece minute.

Rușii planifică construirea unei noi biserici ortodoxe la Budapesta

Credincioșii cultului ortodox rusesc din Budapesta au început adunarea colec-telor pentru construirea unei biserici proprii. Preotul lor Ioan a declarat recent presei că numărul rușilor stabiliți mai nou în Ungaria este în creștere, iar la slujba de Paști din această primă-vară se adunaseră în jur de 500 de credincioși. Locașul de rugăciune de rit ortodox are o suprafață de 100 de m², se găsește în centrul Budapestei și l-au primit de la statul maghiar prin anii '50. Mulțimea care se adună cu regularitate la slujbele ortodoxe de aici a convins reprezentanța comunității despre necesitatea con-

struirii unei biserici noi la Budapesta.

Conform planurilor, biserica rusească n-ar fi o construcție grandioasă. Reprezentanții enoriașilor sînt ocupați actualmente cu problema cumpărării unui lot potrivit pentru biserică, au toată convingerea că autoritățile budapestane nu se vor împotrivi planului, deoarece majoritatea membrilor comunității rusești sînt deja cetățeni ai țării. Cu scopul adunării surselor materiale au înființat recent o fundație. Preotul Ioan nu s-a declarat însă și despre locul și data sfințirii noii biserici ortodoxe rusești de la Budapesta. -ștf-

Când ne închinăm împreună

A te închina înseamnă a-ți însuși conștiința cu sfințenia lui Dumnezeu, a-ți hrăni mintea cu adevărul lui Dumnezeu, a-ți curăța imaginația cu frumusețea lui Dumnezeu, a-ți deschide inima la dragostea lui Dumnezeu, a-ți dedica voința scopului lui Dumnezeu.

William Temple,
regretatul episcop de
Canterbury

Autorii cărții „Închinarea redescoperirii pietrei prețioase” pe parcursul studiului lor ridică la un moment dat următoarea întrebare: Cine sunt cei care vin la Biserică pentru a se închina înaintea lui Dumnezeu?

Și tot ei răspund spunând: „Cei care au luat aminte la cuvintele poezilor și profeților privind gloria, măreția și splendoarea de nedescris ale lui Dumnezeu”.

Dacă vom citi Psalmii vom observa sentimentele de respect, reverență și teamă față de Numele sfânt al lui Dumnezeu exprimate de psalmiști:

Sofii Chețan

Florian Pentea

Dați-I Domnului, Cei puternici,

Dați-I Domnului gloria și puterea.

Dați Domnului slava cuvenită Numelui Lui

Închinați-vă înaintea Domnului în măreția sfințeniei.

Căci Domnul, Cel Preaînalt, este înfricoșat:

El este Împărat mare peste tot pământul!

(Psalmul 29:1-2 și Psalmul 47:2)

Cine vine să se închine înaintea lui Dumnezeu? Cei care au respect pentru El și fac din practica prezenței Lui un mod de viață, cât și cei care simt că fac parte din adunarea celor care se închină.

Duminică, 13 mai 2001, împreună cu credincioșii Bisericii Baptiste române din Micherechi au participat la închinare înaintea lui Dumnezeu, pastorul Bisericii Baptiste din Sântandrei, fratele Daniel Chețan și binecunoscutul interpret de muzică creștină, fratele Florian Pentea.

Fratele Daniel Chețan este pastorul unei biserici

foarte tinere, înființată în luna martie a anului 1998. Frații baptiști din Sântandrei, doar cu un an mai târziu, în luna octombrie 1999, ajutați fiind de o Biserică Baptistă din Florida, SUA, au avut bucuria de a inaugura noua clădire a bisericii. Fratele pastor Chețan ne-a împărtășit recunoștința față de Dumnezeu a fraților baptiști din Sântandrei, care acum au posibilitatea să se închine în propria adunare, fără să mai fie nevoiți să parcurgă în fiecare duminică kilometri până la o biserică mai apropiată din Oradea.

Credem că atunci când credincioșii au în inima lor bucurie și dorință pentru unitate în închinare, Dumnezeu nu întârzie în a crea circumstanțele potrivite pentru realizarea acestora.

Viața de slujire și de practicare a laudei pentru Dumnezeu, de către fratele Florian Pentea este, de asemenea, un argument vizibil în acest sens.

Cele cinci volume muzicale realizate de fratele Pentea (Cântarea mea, Tăria mea, Iubirea Lui, Jertfa Ta, Singur cu Isus) timpul pus deoparte pentru misiune, slujirea dumnealui în cadrul Bisericii Baptiste Emanuel din Oradea, slujirea în cadrul programelor de la Radio Vocea Evangheliei nu oglindesc altceva decât gloria lui Dumnezeu, cinstea, reverența, închinarea înaintea celui care este „nemărginit de mare... și îmbrăcat cu strălucire și măreție!”

Când oamenii se închină lui Dumnezeu, când credincioșii Bisericii Baptiste române din Micherechi cântă laudele lui Dumnezeu în mijlocul adunării și vestesc Numele Domnului, ei nu fac altceva decât „să practice cea mai înaltă formă a dragostei – închinarea înaintea Dumnezeului glorioș”.

Să nu uităm, închinarea împreună cu ceilalți frați, de aproape sau de departe, este cea mai înaltă formă a dragostei.

Nicoleta Burtic

Un cuvânt bun pentru momentele grele ale vieții

Dacă vă amintiți concluzia edițiilor anterioare a acestei rubrici era: un nume bun este mai de dorit decât cele mai mari bogății – spunea Solomon, iar Moody – dacă am grijă de propriul meu caracter, reputația va avea grijă de ea însăși.

Am dori să continuăm acest studiu, pornind de la următoarea idee: integritatea sau caracterul bun îți poate fi cel mai bun prieten.

Nathaniel Hawthorne, reputatul scriitor american al secolului XIX-lea, ne-a oferit această reflecție: „Nici un om nu poate purta o perioadă de timp considerabilă o față pentru el însuși și alta pentru ceilalți, fără a arăta, în final, în vileag care este fața lui adevărată”. Ori de câte ori îți compromiți caracterul îți faci un mare rău. Asta pentru că integritatea personală este cel mai bun prieten pe care îl ai. Ea nu te va trăda niciodată și nu te va pune într-o poziție compromițătoare. Te ajută să-ți menții adevăratele priorități. Când ești tentat să o iei pe scurtătură, te ajută să mergi pe calea cea bună. Când alții te critică pe nedrept, ea te ajută să mergi înainte și să o iei pe drumul care urcă, nu să bați în retragere. Iar când critica altora este corectă, integritatea te ajută să accepți ce-ți spun, să înveți din ceea ce-ți spun și să poți să te dezvolți în continuare.

Abraham Lincoln a spus odată: „Când las jos frâiele acestei administrații, vreau să-mi rămână un singur prieten. Și acest prieten este în mine însumi.” Se poate spune că integritatea lui Lincoln era prietenul lui cel mai bun în timp ce era în funcție, deoarece era criticat atât de nedrept. Iată o descriere a lui Donald Phillips la ceea ce a trebuit să facă față Lincoln atunci:

Abraham Lincoln era calomniat, defăimat și probabil urât mai mult decât oricare alt om care a ajuns vreodată în biroul cel mai înalt al națiunii... În presa primei zile se aduceau toate jignirile posibile, era numit babuin grotesc, avocat provincial de mâna a treia care înainte despica șine de tren iar acum despica Uniunea, un vulgar jokeu de curse, un dictator, un maimuțoi, un bufon și altele. Registrul de Stat din Illinois îl etichetează „politicianul cel mai șiret și puțin onest care a făcut de rușine un birou din America...”. Criticile severe și nejuste nu au slăbit nici după ce Lincoln a ajuns în Biroul Oval, nici n-au venit doar din partea simpatizanților lui din Sud. Au venit din interiorul Uniunii, din Congres, din unele fracțiuni ale Partidului Republican, și inițial chiar din interiorul propriului său Cabinet. Ca președinte, Lincoln a învățat că orice ai face, nu poți să mulțumești pe toată lumea.

În pofida acestor lucruri, Lincoln a fost un om cu principii, așa cum înțelept a spus Thomas Jefferson, „Slavă Domnului, acel om cu principii va fi omul nostru principal”.

Integritatea este prietenul tău cel mai bun. Și este totodată unul dintre cei mai buni prieteni pe care l-ai avut vreodată prietenii tăi. Când cei din jurul tău știu că ești o persoană integrită, știu că vrei să-i influențezi pentru a putea adăuga valoare vieții lor. Ei nu trebuie să-și facă griji din cauza motivelor tale.

Putem încheia spunând: multe căi pot părea bune omului, dar calea integrității, a unui caracter bun este întotdeauna sigură, ea duce la pace, bucurie și reușită sigură, atât în plan personal, cât și relațional.

Să fim dar oameni de caracter, atât în momentele bune, cât și în momentele grele ale vieții!

Pastor Daniel Burtic

Programul de duminică al bisericilor baptiste

Cenadul Unguresc
ora 9.30 și 14.00 – serviciu divin

Chitighaz
ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 15.00 – serviciu divin

Micherechi
ora 9.00 – oră de rugăciune
ora 10.00 și 17.00 – serviciu divin

Bizanțul, centru cultural și religios

Despre Bizanț s-au afirmat foarte multe de-a lungul istoriei. Adevărul este că Imperiul Bizantin a arătat și a dovedit în timp că a fost un punct de referință și exemplu pentru alte imperii și civilizații. Bizanțul nu a fost numai capitala unui imperiu, ci a fost mai ales centrul civilizației, jucând un rol deosebit în istoria universală. De-a lungul unui mileniu, Bizanțul a îndeplinit un rol foarte mare între Orient și Occident, între lumea veche și cea nouă (modernă). Imperiul Bizantin va cădea numai în 1453 sub dominația otomanilor. Pînă atunci, datorită prosperității și prestigiului său, a influențat și statele vecine, lucru de care se va bucura și teritoriul nostru. Bizanțul a îndeplinit un rol major în istoria spirituală a Europei și a țării noastre fiind latura răsăriteană a Imperiului Roman și unde implicit ia naștere și continuă latinismul. Datorită faptului că Bizanțul, ce a devenit orașul lui Constantin, de aici trăgîndu-se și numele Constantinopolului fiind la origine un oraș grec, datorită acestui fapt Imperiul Bizantin a preluat elenismul, spiritualitatea Greciei antice.

Ca orice stat existent în istorie, și Bizanțul s-a remarcat prin mai multe aspecte. Ceea ce este interesant și contribuie oarecum la cristalizarea unor întrebări este partea creștinească, urmărind în această lucrare asupra Bizanțului scoaterea în evidență a implicațiilor de ordin mai mult religios în istoria omenirii.

Cultura și civilizația bizantină nu au putut să nu fie remarcate de-a lungul istoriei. Astfel că și marele nostru istoric român Nicolae Iorga a fost mișcat de importanța mare a Bizanțului, pe care acesta și-a adus-o în cursul istoriei. Opera „Istoria vieții bizantine” ilustrează foarte bine toate aceste aspecte. Ceea ce l-a impresionat mai mult pe Nicolae Iorga a fost și aspectul spiritual manifestat prin: muzică bizantină, bolte complicate, etaje multe, coloane nenumărate... relicvele prețioase care umpleau bisericile, construcțiile și monumentele ce dovedeau spiritualitatea unei vieți religioase.

Putem trage concluzia că înflorirea și luxul Bizanțului, prin bunăstarea străzilor și al locuințelor, denotă că

dominația valorilor creștine nu însemna abstenența sau retragerea de la bucuriile vieții, nici umilință. Iată unul din marile merite ale civili-

zației bizantine, acela de a fi dovedit lupta și realizarea la un nivel mai înalt de viață.

Dar ceea ce s-a impus de-a lungul istoriei Bizanțului a fost aspectul de ordin religios ceea ce a avut o reală importanță și pentru noi, și pentru întreg neamul creștin. Aici s-au trasat unele linii spirituale și au luat ființă unele dogme care sînt păstrate pînă în ziua de astăzi de Biserica creștină.

„Constantinopolul era încă una din cele mai mari cetăți ale universului” precum arată unul dintre autorii care au studiat Bizanțul. De asemenea, orașul avea și o mare putere economică, putere financiară, ceea ce făcea din el un oraș prosper, înfloritor, găsindu-se relicve prețioase și multe altele fiind un adevărat exemplu și pentru celelalte orașe...

Viața politică a Bizanțului, de asemenea, cunoștea o puternică ascensiune, conducătorii avînd originalitatea monarhului bizantin, tot acești conducători dovedindu-se a fi adevărați diplomați în legătură cu celelalte țări putînd arăta și ilumina prin faptele lor și puterea bizantină întreg continentul european.

Criticii poartă unele discuții asupra timpului cu adevărat în care se distinge Imperiul Bizantin, unii fiind de părere că secolul VII este cel mai corespunzător. Însă în ceea ce ne privește ca Biserică creștină, noi considerăm că sec. al III-lea este mai important și mai hotărîtor. În această perioadă nu poate să nu fie remarcată o personalitate de seamă, adică Constantin cel Mare, primind calificativul de „mare”, tocmai după rolul de mare importanță în istoria Bizanțului (și nu numai ei) și în istoria creștinismului.

Două din actele mărețe ale sale sînt: oficializarea creștinismului și înființarea orașului ce-i poartă numele. Actele care au dus la ofi-

cializarea creștinismului sînt mărețe și arată puterea dumnezeiască și iconomia lui Dumnezeu cu noii creștini care trăiau într-o perioadă grea a persecuțiilor. De reținut este visul lui Constantin, în care Iisus i s-a arătat și i-a spus că semnul pe care-l văzuse pe cer, semnul crucii, și cuvintele „întru acesta vei învinge”, pe care apoi l-a trecut pe stagi, a fost semnul biruinței în lupta sa cu Maxentius, la data de 28 octombrie 312. Mai tîrziu, în anul 313, apare acel document cunoscut în lumea creștină sub denumirea de „*edictul de la Milano*” înțeles ca o proclamație de libertate a creștinismului. Acesta cuprindea o serie de instrucțiuni și prevederi juridice privind organizarea vieții religioase a populației Imperiului. Au fost prevăzute drepturi egale tuturor cultelor, pentru creștini s-au mai acordat unele privilegii: restituirea tuturor bunurilor confiscate și amnistierea tuturor celor condamnați, de asemenea recunoașterea creștinismului ca religie de stat a avut repercusiuni bune în viața creștină. Zidirea de biserici pentru creștini din partea împăratului a avut un rol mare: Biserica Sf. Sofia în anul 330-360, un exemplu de construcție și arhitectură pentru lumea creștină. Bineînțeles că nu numai pe plan religios împăratul Constantin și-a adus contribuția și pe plan politic prin înființarea în mai 331 și inaugurarea noii capitale la Constantinopol pe locul anticei colonii Byzantion. El inaugurează demnitatea monarhului ca supus al lui Dumnezeu, model pentru toate curțile regale ale întregului Ev Mediu. Un mare merit care, de asemenea îi este atribuit lui Constantin cel Mare este acela al cooperării dintre stat și

Biserică, o nouă idee adusă pentru o mai mare bunăstare atît politică, cît și religioasă, aceasta întîmplîndu-se în Răsărit. Acest mare conducător putem spune că este caracterizat de un mare comunism religios dar cu respectarea reciprocă. Faptul că în lumea creștină au apărut unele controverse, iar împăratul fiind conștient că această faptă duce la unele discrepante și chiar neînțelegeri în Imperiul și statul său, a recurs la unele sinoade, implicîndu-se și acordînd unele privilegii participanților, dorința lui cît și a clerului prezent fiind aflarea adevărului.

O altă mare importanță pentru noi, ca națiune, este legătura pe care trecutul istoric al nostru sau binele pe care neamul nostru l-a aflat din partea Imperiului Bizantin sau a Bizanțului. După cum afirmă și părintele profesor dr. Rudeanu în studiile sale că „de la Bizanț ne tragem credința”, acest lucru este sigur și cu acest lucru ne putem mîndri. Bizanțul face parte din istoria poporului nostru dinainte de a se fi format, adică din fazele în care se poate vorbi doar de daco-romani și de protoromâni. Astfel aflăm despre propovăduitorii creștini, Nichita și Sava, înecați după 355, în rîul Buzăului de goți, iar Constantin cel Mare făcuse o expediție împotriva goților. Deci putem afirma că încă din veacul al IV-lea exista în Dacia o biserică creștină care a fost pusă sub jurisdicția episcopiei bizantine din Serbia, iar mai tîrziu sub aceea din Pri-

ma Justiniană, prin secolul al VI-lea. De asemenea aflăm despre cultele sfințului Dumitru în ținuturile nord-dunărene.

De asemenea, viața religioasă a poporului nostru s-a învrednicit de un real sprijin și-n timpul domnului Alexandru Basarab care a primit sprijinul Patriarhiei bizantine trimițînd pe lanchint ca mitropolit.

Au existat însă și unele polemici însă acestea au fost rezolvate pe calea diplomației lui Alexandru cel Bun și a soției acestuia. Iar unul dintre cele mai grave conflicte dintre Patriarhia Bizanțului și Biserica Ortodoxă Română a fost aceea a secularizării unor mari averi ale mănăstirilor din Principatele Române și teritoriile grecești. Însă cu toate acestea putem spune că pînă la Andrei Șaguna bisericile au fost susținute tot de Bizanț și acesta a fost suportul Ortodoxiei românești, depășind granițele statale.

Cu toate acestea putem afirma cu certitudine că Imperiul Bizantin a fost un exemplu și o dovadă a unei conduceri cu adevărat măiestră, un remarcabil centru religios de la care multe popoare și-au luat seva și au primit credința, iar pe plan politic și economic un exemplu viu de-a lungul timpului.

Bibliografie

1. Pr. Prof. Dr. I. Rudeanu – Istorie și spiritualitate Bizantină, Arad 1997
2. Nicolae Iorga – Istoria vieții Bizantine, București 1974
3. Pr. Prof. Dr. I. Rămureanu – Istoria bisericească universală, București 1992

Patriarhul Teoctist consideră „benefică” vizita papei în Grecia

Recenta vizită a Papei Ioan Paul al II-lea în Grecia a fost „benefică”, a declarat joi, la București, Prea Fericitul Patriarh Teoctist, citat de AFP, pe marginea unei reuniuni a Consiliului Mondial al Bisericilor.

„Această vizită a fost benefică pentru ideea de ecumenism, de dialog și de apropiere” între Bisericile catolică și ortodoxă, a estimat patriarhul. Prea

Fericitul Teoctist s-a declarat, de altfel, „optimist” în privința unei eventuale vizite a papei în Rusia, în pofida reticențelor Patriarhului Moscovei și al tuturor Rusiilor, Alexei al II-lea. „Dumnezeu, prin puterea Sfințului Spirit, schimbă proiectele noastre și ne conduce spre unitatea creștină și spre lumina lui Hristos”, a mai afirmat conducătorul Bisericii Ortodoxe Române.

Creangă

Amintiri din copilărie

(4)

Peste iarnă, mama iar s-a pus pe capul tatei să mă deie undeva la școală. Dar tata spunea că nu mai are bani de dat pentru mine.

– Lui dascălul Vasile a Vasilcăi plăteam numai câte un sorocovăț pe lună. Iar postorona de dascălul Simion Fosa din Țuțuieni, numai pentru că vorbește mai în tâlcuri decât alții și sfirciește toată ziua la tabac, cere câte trei husăși pe lună. Auzi vorbă? Nu face băietul ista atîția husăși, cu stranie cu tot, cîți am dat eu pentru dînsul pînă acum!

Cînd a mai auzit mama și asta, s-a făcut foc:

– Sărmane omule! Dacă nu știi boabă de carte, cum ai să mă înțelegi? Cînd tragi sorocoveții la musteață, de ce nu te olicăiești atîta? Petre Todosiicăi, crîșmariul nostru, așa-i că ți-a mîncat nouă sute de lei? Vasile Roibu din Bejeni mai pe atîția și alții cîți! Ruștei lui Valică și Măriuca lui Onofrei găsești să le dai și să le răsdați? Știu eu, să nu crezi că doarme Smaranda, dormire-ai somnul cel de veci, să dormi! Și pentru băiet n-ai de unde da? Măi omule, măi! Ai să te duci în fundul iadului și n-are să aibă cine te scoate, dacă nu te-i sili să-ți faci un băiet popă. De spovădanie fugi ca dracul de tămîie. La biserică mergi din Paști în Paști. Așa cauți tu de suflet?

– Iar taci, măi femeie, că biserica-i în inima omului și dacă voi muri, tot la biserică am să șed – zise tata – nu mai face și tu atîta vorbă, ca fariseul cel fățarnic. Bate-te mai bine cu mîna peste gură și zi ca vameșul: Doamne, milostiv fii mie păcătoasei, care-mi tot îmbălores gura pe bărbat degeaba.

În sfîrșit, cît s-a bălăbanit mama cu tata din pricina mea, tot pe a mamei a ră-

mas; căci într-o duminică, prin cîrneleaga, a venit tatăl mamei, bunicul meu David Creangă din Pipirig, la noi și, văzînd cearta iscată între tata și mama din pricina mea, a zis:

– Las', măi Ștefane și Smărănducă, nu vă mai îngrijii atîta, că azi e duminică, mîine luni și zi de tîrg, dar marți, de-om ajunge cu sănătate, am să ieu nepotul cu mine și am să-l duc la Broșteni cu Dumitu al meu, la profesorul Nicolai Nanu de la școala lui Baloș, și-ți vede voi ce-a scoate el din băiet, că de ceilalți băieți ai mei, Vasile și Gheorghe, am rămas tare mulțumit cît au învățat acolo. De douăzeci și mai bine de ani, de cînd port vornicia în Pipirig, am dus-o cam anevoie numai cu răbușul. Ce folos că citesc orice carte bisericească, dacă nu știi a însemna măcar cătuși de cît, e greu. Însă de cînd mi-au venit băieții de la învățătură, îmi fin socoteala ban cu ban și huzuresc de bine; acum zic și eu că poți duce vornicia pe viață fără să te simți. Zău, mare pomană și-a mai făcut Alecu Baloș cu școala ceea a lui, cine vrea să înțeleagă. Și, Doamne, peste ce profesor înțelept și iscusit a dat! Așa vorbește de blînd și primește cu bunătate pe fiecare, de ți-i mai mare dragul să te duci la el. Ferice de părinții care l-au născut, că bun suflet de om este, n-am ce zice. Și mai ales pentru noi țărani munteni este o mare facere de bine! Cînd am venit eu cu tata și cu frații mei Petrea și Alexandru și Nică din Ardeal în Pipirig, acum șasezeci de ani trecuți, unde se pome-neau școli ca a lui Baloș în Moldova? Doar la Iași să fi fost așa ceva și la Mănăstirea Neamțului, pe vremea lui mitropolitul Iacob, care era oleacă de cîmotie cu noi de pe Ciubuc Clopotarul de la Mănăstirea Neamțului, bunicul mîine-ta, Smărăndă, al cărui nume

stă scris și astăzi pe clopotul bisericii din Pipirig. Ciubuc Clopotarul tot din Ardeal știa puțină carte ca și mine; și apoi a pribegit de-acolo ca și noi, s-a tras cu bucatele încoace ca și moș Dediu din Vânători și alți mocani, din pricina papistășiei mai mult, pe cît știu eu. Și atît era de cuprins, de s-au umplut munții: Hălăuca, Pia-tra lui Iepure, Bărnariul, Cotnărelul și Boampele, pînă dîncolo peste Pătru Vodă, de turmele și tamazlicurile lui. Și se pomeneste că Ciubuc era om de omenie; fiecare oaspe ce trăgea la odaia lui era primit cu dragă inimă și ospătat cu îndestulare. Și se dusesse vestea în toate părțile despre bunătatea și bogăția sa. Pînă și vodă cic-ar tras odată în gazdă la Ciubuc și întrebîndu-l cu cine mai ține atîta amar de bucate, el ar fi răspuns: „Cu cei slabi de minte și tari de virtute, mânia ta”. Atunci vodă nu s-a putut stăpîni de mirare, spuiind: „Ia aista-i om, zic și eu; de-ar fi mulți ca dînsul în domnia mea, puțină lipsă ar duce țara la nevoie!” Și l-a bătut vodă cu mîna pe umăr, zîcîndu-i: „Moșule, să știi că de azi înainte ești omul meu și la domnie ți-i deschisă ușa orișîcînd”.

Și de atunci i-a mers lui Ciubuc numele de omul lui vodă, încît și pînă astăzi un deal în partea despre Plotunul, unde era mai mult așezarea lui Ciubuc, se cheamă Dealul Omului.

Pe acest deal, Smărăndă, am fugit în vremea zaverei cu mă-ta, cu tine și cu fratele-tău Ioan de frica unei cete de turci, care se bătuse chiar atunci cu volintirii la Secu și apoi se îndreptară spre Pipirig după jăfuit; iar pe soră-ta Măriuca, de grăbiți ce-am fost, o uitasem acasă pe prispă în albiuță. Și mă-ta, cînd a dat de copilă că nu-i, a început a-și smulge părul din cap și a o boci înădușit, zîcînd:

„Vai de mine și de mine, copila mea au străpuns-o turcii!”

Eu însă m-am suit în virful unui brad și cum am văzut că apucă turcii spre Plotunul, m-am azvîrlit fără sine pe părul unui cal, am

alergat acasă și, cînd colo, am găsit copila teafără, însă răsturnată cu albiuță de niște porci care grohăiau împrejurul ei, cît pe ce s-o rupă. Iar pe la capătul albiuței am găsit câteva rubiele puse de turci, se vede, la capul copilei. Atunci am luat copila și de bucurie nici nu știu cînd am ajuns cu dînsa la mă-ta, în Dealul Omului. Și după ce mi-am venit puțin în sine, am zis și eu în amărăciune, ca mulți înainte de mine: cei care n-au copii nu știu ce-i năcazul. Bună minte mai au unii în felul acesta de nu se însoară. Și unul dintr-aceștia a fost și Ciubuc mocanul care, neavînd femeie nici copii, ce i-a venit mai tîrziu, de evlavia cea multă ce avea sau din alte împrejurări, a închinat toată averea sa Mănăstirii Neamțului și el s-a călugărit mai cu toți haidăii lui, făcînd multe pomeniri cît a fost în viață. Iar astăzi petrece în liniște lîngă zidurile mănăstirii, Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească într-o împărăție cerească! Căci și noi ca mine avem a ne duce acolo! Așa-i că voi habar n-aveți de toate acestea, de nu v-aș fi spus eu? Zise bunicul oftînd.

– Nu-i rău, măi Ștefane, să știe și băietul tău oleacă de carte, nu numai de cît pentru popie cum chitește Smaranda, că și popia are multe năcăfale, e greu de purtat. Și decât n-a fi cumsecade, mai bine să nu fie. Dar cartea îți aduce și oarecare mîngîiere. Eu să nu fi știut

a ceti, de mult aș fi înnebunit, cîte am avut pe capul meu. Însă deschid Viețile sfinților și văd atîtea și atîtea, și zic: Doamne, multă răbdare ai dar aleșilor tăi. Ale noastre sînt flori la ureche, pe lîngă cele ce spun în cărți. Și apoi să fie cineva de tot bou, încă nu este bine. Din cărți culegi multă înțelepciune; și la dreptul vorbind, nu ești numai așa, o vacă de muls pentru fiecare. Băietul văd că are țiere de minte, și numai după cît a învățat, cîntă și ci-tește cît se poate de bine.

De aceste și altele ca aceste a vorbit bunicul David cu mama și cu tata mai toată noaptea duminică spre luni spre marți, căci la noi mîinea cînd venea din Pipirig la tîrg să-și cumpere cele trebuitoare.

sorocovăț – monedă veche rusească

postorona – om care nu e bun de nimic

husăș – veche monedă ungurească

a olicăi – a se jelui

a îmbălora – a zice vorbe urite.

cîrneleagă – săptămîna din cișlegile de iarnă

răbuș, răboj – băț cioplit în 4 muchii, pe care anal-fabeții își însemnau socotelile

cîmotie – rudă

tamazlic – cireadă de vite

rubie – monedă turcească

haidău – văcar

nacafa – supărare, necaz

„Dacă veți respecta cele mai însemnate legi morale...”

Serbare de rămas bun la Liceul N. Bălcescu din Giula

Se zice că viața fără griji se termină în momentul când părăsești școala medie și te pomenești față-n față cu „lumea reală”. Mereu-mereu îți dai seama că Universul nu se învîrtește numai în jurul tău și numai tu ești responsabil pentru deciziile aduse de tine. Fiecare dintre noi alegem o direcție, un mediu, unde vrem să ne dezvoltăm toate talentele. O asemenea decizie a fost pentru un grup de tineri și înscrierea la unicul nostru liceu românesc din Giula. De atunci au trecut deja patru ani, și din acei adolescenți s-au format tineri care își iau rămas bun de la școală.

Serbarea de rămas bun de la Liceul Nicolae Bălcescu a avut loc în sala festivă a Centrului Cultural Românesc cu o săptămână în urmă, la 12 mai. Pentru ultima oară au defilat pe coridoarele liceului cei 27 de elevi, împreună cu diriginta

lor Maria Oroian și cu pedagogia lor de cămin Valeria Lengyel. Dar clopoțelul a mai sunat o dată pentru ei înainte de a prezenta programul pregătit de colegii dintr-a treia.

Programul de pe scenă a început cu un montaj liric al clasei a treia, care după aceea a predat și traista tradițională. După aceea au urmat clipele emoționante ale absolvenților. Fiecare dintre ei s-a pregătit cu o poezie. În cadrul acestui

program și-au luat rămas bun de la colegii lor de clasă și de liceu, și de la profesorii care i-au condus pe drumul anevoios al celor patru ani petrecuți acolo.

Bineînțeles nu putea lipsi nici salutul directorului. Ioan Budai a atras atenția tinerilor asupra regulilor morale, pe care trebuie mereu să le urmărească fiecare: „E firesc să nu înțelegi încă ce etapă pașnică și liniștită s-a încheiat acum. Dar dacă veți respecta cele mai însemnate legi mora-

le, veți avea succese.” Ultimele cuvinte ale domnului director au fost adresate elevilor care au avut cele mai remarcabile rezultate la învățătură, în activitatea extrașcolară și la concursuri, atât în cadrul școlii, cât și în afara ei.

În acest an, distincția oferită de profesoara pensionară Ana Crișan I-au primit doi băieți, Toma Bordaș și Zsolt Cserháti, iar premiul fondat de profesoara Iuliana Jurău Rad a fost conferit lui Gabriel

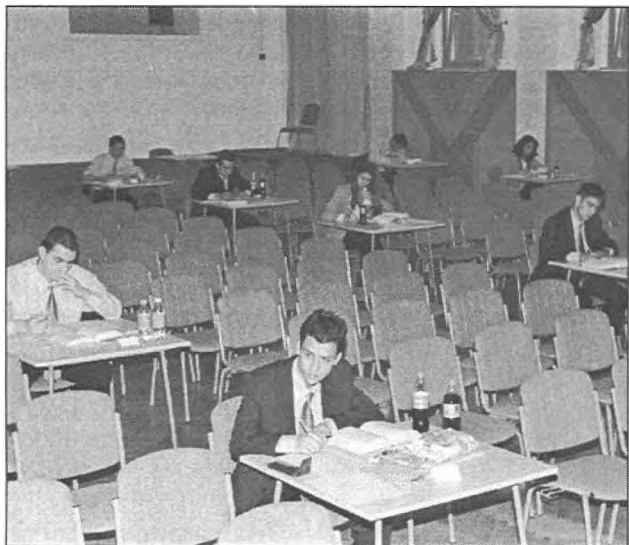
Rus și Csaba Szabó. Placheta Bălcescu, inițiată de doamna Lucia Borza, va fi acordată unui absolvent proeminent abia după rezultatele examenului de bacalaureat.

După cuvintele de rămas bun, absolvenții au „pornit la drum”, în timp ce invitații serbării i-au copleșit cu mulțimea cadourilor, florilor și felicitărilor pentru un viitor fericit și plin de succese.

Rita Ruja

S-a putut alege între Alecsandri, Sadoveanu și Goga

Cei 27 de absolvenți ai liceului N. Bălcescu din Giula, care sîmbătă, la 12 mai, și-au luat rămas bun de la profesorii și colegii lor, cu o zi mai devreme, vineri, și-au dovedit cunoștințele lor din limba și literatura română. Elevii din anul IV au putut alege între trei subiecte: pastelurile lui Vasile Alecsandri, „Baltagul” de Mihail Sadoveanu și poezia „Rugăciune” de Octavian Goga. Conform informațiilor obținute de la di-

rectoarea adjunctă, Elena Condoroș, majoritatea elevilor au ales romanul Baltagul.

Menționăm că printre subiectele de la examenul de bacalaureat din slovacă, elevii aparținători acestei minorități au putut alege și o temă mai apropiată vieții minoritare din Ungaria, al treilea subiect fiind: Efectul globalizării asupra naționalităților – viitorul minorității slovace în mileniul III.

- va -

Concurs la limba și literatura română pentru elevii claselor 7-8

„Sînt foarte fericit pentru că participanții concursului ne-au dat dovada cunoștințelor temeinice din istoria comunității noastre, despre cunoașterii tradițiilor strămoșilor noștri”... a apreciat Gheorghe Marc, după concursul de limba română organizat pentru clasele 7 și 8 ale școlilor noastre generale.

Aceste cuvinte ale președintelui juriului – din care au mai făcut parte profesoara Maria Gurzău Czegledi și Viorica Oros Fábrián din partea OKSZI (Institutul Național de Servicii pentru Învățămîntul Public) – au fost rostite după faza orală a concursului, ținut la data de 11 mai, la sediul din Giula al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria. Punctajul necesar pentru a ajunge la această fază finală a fost obținut de 14 elevi din școlile noastre la proba

în scris, desfășurat cu câteva săptămîni mai devreme. Vineri, trecută și-au dovedit pregătirea temeinică cei mai pregătiți elevi din Micherechi, Giula și Chitighaz.

Rezultatul concursului a adus „succesul absolut” al școlii din Giula, deoarece numai locul trei le-a revenit elevilor de la alte școli. Iată rezultatul final al concursului:

Locul întâi: Cristian Alexandru Oros (Giula)

Locul doi: Adriana Rocsin (Giula) și Mihai Alexandru Iliescu (Giula)

Locul trei: Daniel Cristian (Chitighaz) și Robert Ruja (Micherechi).

Au primit mențiuni următoarele eleve: Ana Iuhas (Giula), Cristina Bányai (Giula) și Agneta Lóvei (Giula).

Editura NOI a sprijinit acest concurs cu 5 abonamente la Foaia românească, respectiv cărțile „O jumătate de veac” despre istoria presei scrise românești din Ungaria și „Pentru conversația în limba română” a profesorului Mihai Cozma.

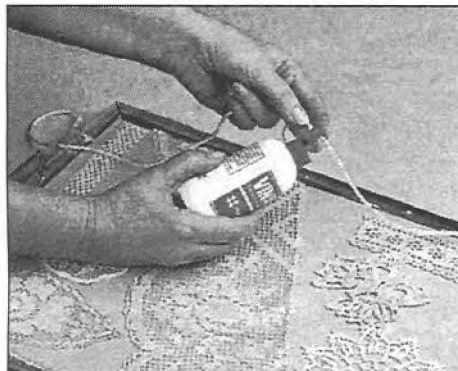
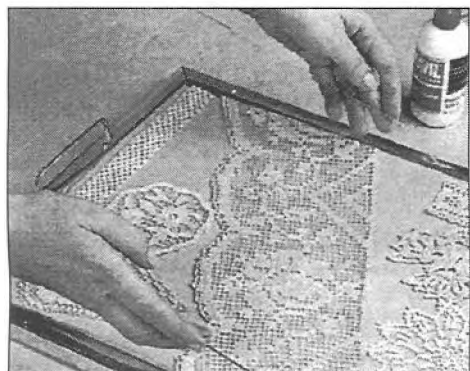
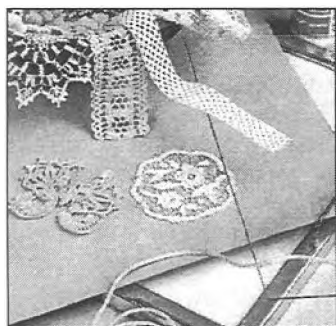
Adam Bauer

UMOR

Un nebun merge prin spital trăgînd după el un pantof. La un moment dat se întâlnește cu un medic care-l întrebă:

- Ce faci, mă? Tragi un cîine după tine?
- Cum un cîine! Dumneata nu vezi că-i un simplu pantof?
- Bun, dar în cazul ăsta de ce nu te încalți cu el?
- Cum să mă încalț? Vrei să mă muște?

O tavă decorativă

Probabil că în fiecare casă se află obținut o tavă nefolosită, dantelă veche croșetată sau un mileu împletit pe care nu-l mai punem niciunde. Deci, lipim dantela pe un

carton colorat, tăiat de mărimea tăvii. Punem „compoziția artistică” sub sticlă și o fixăm pe margini ca într-o ramă și iată, am o tavă nouă, originală, decorativă.

Dicționar de bucătărie modernă

Al dente – termen provenind din italiană. Se folosește pentru pastele făinoase și înseamnă că sînt fierte exact cît să le sfărmi cu dinții (adică nici prea moi, nici prea tari).

American Food – înseamnă bucătărie americană și întrunește o varietate de ingrediente și obiceiuri aparținînd diferitelor culturi ale poporului american. Nelipsite de pe masa americanilor sînt apa cu gheață și salata (cu sosuri la alegere), după care urmează felul principal – de obicei carne cu două feluri de legume. Cele mai folosite cereale: porumbul și orezul.

Fastfood – adică consum rapid și se referă la Hot-Dog, Popcorn, pui la rotisor etc.

Antipasti – sînt „uvertura” meselor italienești, niște aperitive care stînesc pofta de mîncare (de ex. măsline marinate, pere proaspete cu parmezan, ardei sau gogoșari copti stropiți cu ulei de măsline și oțet aromat etc).

Basmati – orez aromat, cu bobul lung, originar din India. Se cultivă de milenii la poalele munților Himalaya.

Brandy – băutură obținută din vin distilat. Se folosește și la prepararea anumitor mîncăruri – sosuri, pateuri, prăjituri cu fructe, deserturi cu fructe sau flambate, cărora le dă un gust special.

Gnocchi – găluște picante din cartofi sau din griș. Fierse, ele se pot servi ca aperitiv – cu unt și cașcaval ras – sau ca garnitură la fripturi și mîncăruri cu sos. Sînt nelipsite în meniurile din Austria, Ungaria, Germania și din nord-estul Franței.

Gorgonzola – brînză semi-moale, cu vinișoare albastre-verzi (márvány-sajt, sora „Bucegiului” românesc), din lapte de vacă, cu un gust special puternic. Se servește cu fructe proaspete (mere, pere) sau în diferite mîncăruri. Numele ei provine de la un orașel din nordul Italiei, unde a fost preparată pentru prima oară, acum 1000 de ani.

Hot-Dog – crenvurști fierbinți puși într-o chiflă sau într-o jumătate de baghetă tăiată în două (pe lung), cu muștar, salată de murături sau brînză. Au fost serviți pentru prima oară în 1904 la St. Louis, cu ocazia expoziției mondiale.

Mascarpone – brînză proaspătă, moale și cremoasă din lapte de vacă, cu un conținut ridicat de grăsime și gust puternic de unt. Intră în compoziția prăjiturilor italienești.

Sos Worcester – sos subțire și picant, de culoare neagră-maronie, preparat după o rețetă secretă. Se presupune că ar conține sos de soia și de sardelle, oțet, melasă, chili, ghimbir, ceapă de arpagic și usturoi.

TOTO MIXT

- Pe care loc a terminat echipa feminină de handbal a României la Campionatul European din 2000?
1 – locul 4
2 – locul 5
X – locul 3
- Cînd a trăit Casanova?
1 – în sec. 16.
2 – în sec. 17.
X – în sec. 18.
- Unde este sediul UNESCO?
1 – Viena
2 – Paris
X – Zürich
- În care țară asiatică se găsesc cele mai multe vulcani active?
1 – Indonezia
2 – Japonia
X – China
- De ce origine a fost Albrecht Dürer?
1 – maghiară
2 – germană
X – olandeză
- De ce naționalitate a fost Celsius?
1 – greacă
2 – suedeză
X – franceză
- Cine a fost primul compozitor care a transpus pe note poeziile lui Petőfi?
1 – Lavotta János
2 – Erkel Ferenc
X – Egressy Béni

- Ce este depozitat în cocoașa cămillei?
1 – grăsime
2 – apă
X – musculatură
- Sub ce nume a devenit celebră Louise Veronica Ciccone?
1 – Cicciolina
2 – Madonna
X – Dalida
- Ce instrument muzical este ocarina?
1 – de suflat
2 – cu coarde
X – de percuție
- În opera cărui compozitor există „corul Verdi”?
1 – Verdi
2 – Bizet
X – Puccini
- În care localitate din Bichiș găsim o colonie de dropii?
1 – Dévaványa
2 – Mezöhegyes
X – Szarvas
- Cu ce pseudonim a devenit celebru Henri Beyle?
1 – Molière
2 – Mark Twain
X – Stendhal
- Unde s-a născut Nicolae Bălcescu?
1 – Bacău
2 – Brașov
X – București

Rezolvare: (X T+) X T X T Z T X Z T T Z X Z

A. Crișan

Din istoria orașului Leta Mare

Una din localitățile de seamă din străvechea regiune bihoreană, locuită și de români este Leta Mare, azi, componenta comunei Leta-vértes. Parohia locală, potrivit tradiției a luat ființă cândva la mijlocul secolului XVII. Ea a supraviețuit zguduirilor din perioada următoare generate de războaiele duse împotriva stăpînirii otomane (1683–1699) și frământărilor generate de răscoala antihabsburgică, condusă de Francisc Rákóczi II (1703–1711) și alte greutăți politice și naturale.

Încă la sfîrșitul secolului al XVII-lea se face simțită influența episcopiei unite (greco-catolice) reprezentată de ierarhul de Camelis, cu reședința la Muncaci. El a reușit să obțină adeziunea, cel puțin temporară, a preoților de rit răsăritean din părțile Bihorului și Crasnei, care serveau de regulă liturghia în limba română. Datele amintite sînt cunoscute din raportului înaintat Vaticanului în 1695. Remarcăm că parohia din Leta Mare a rămas fidelă unirii chiar și în timpul frământărilor din deceniile următoare, în care Ortodoxia a dezlănțuit o mare acțiune pornită din Arad pentru recîștigarea parohiei. Potrivit datelor existente în 1758, în zonă doar Leta Mare și Poceiul au persistat în unire.

În urma mutațiilor demografice, pe la 1760, la Leta Mare se reconstituie parohiile una pentru ruteni și una mult mai mare pentru români. Ele au intrat sub jurisdicția vicarului de rit Melentie Covaci (1748–1774) și apoi episcopiei unite din Oradea (1777).

Conscripția enoriașilor din 1782 constată că în parohia română erau 1228 de credincioși, iar în cea ruteană 132. În perioada următoare are loc o stagnare, în 1797 românii numărîndu-se, 1171 fideli. Apoi, a urmat o creștere lentă, parohia avînd în 1819, 1349, iar în 1846, 1715 enoriași.

În perioada premergătoare revoluției de la 1848-49, locuitorii în general erau agricultori, iobagi ai dome-

niilor din hotar. Ei beneficiau însă de reglementarea urbană a Mariei Tereza, în 1777 fiind, 134 deținători de sesii, iar în 1786, deja 161. Totuși în intervalul amintit mult mai rapid a crescut numărul jelerilor fără pămînt, de la 18 la 39.

Creșterea populației a dus la fărîmițarea loturilor în așa fel, încît în 1844, față de 248 posesori de fragmente de sesie, găsim 75 jeleri și 56 argați care munciau pe domeniile din hotar. E adevărat că o parte a acestora din urmă erau emigranți din zonele montane. Localnicii au căutat să sporească veniturile trecînd, printre altele, la cultivarea tutunului și a viței de vie. Revoluția de la 1848, a dus la abolirea iobăgiei.

Parohiile din Leta Mare, încă din 1770, au avut o biserică, iar ulterior două, potrivit limbii liturgice. Situația lor s-a îmbunătățit datorită patronatului fondului religios care a contribuit la ridicarea clădirilor bisericești, salarizarea preoților și a cantorului, iar din 1770 și a învățătorului. În 1786, au sosit noi cărți liturgice, editate la Blaj.

Parohia română a dispus de clerici pregătiți. În 1770,

îl găsim acolo pe Philippus. Apoi, pe Stepharnus Klein (1778–1790), o rudă a lui Samuil Micu Clain. El s-a opus ispanului domeniului care s-a amestecat în problemele parohiei.

Leta Mare se evidențiază la începutul secolului al XIX-lea, devenind reședința protopopiatului Lunca, avîndu-l titular pe Josephus Papp-Dályai, totodată canonic.

Un moment însemnat l-a constituit transferarea lui Nicolae Vulcan în parohie.

Îl găsim în funcție în 1843, păstrînd-o apoi 35 ani. Păstorirea lui și a antecesorului său Lazăr Papp Szilágyi coincide cu eforturile depuse pentru regenerarea parohiei. Biserica a fost distrusă în 1833 de un incendiu, iar resursele enoriașilor s-au dovedit insuficiente față de devizul de 20.897 forinți, costul noului edificiu. Episcopul din Oradea a acoperit 7300 forinți și a donat materialul lemnos. Pînă la urmă, costul s-a ridicat la 25.020 forinți și lucrarea s-

a încheiat abia în 1849, prin efortul comun al enoriașilor cu subvenția fondului religios.

În deceniile următoare s-a ridicat o nouă parohie și casa învățătorescă. În ultimele luni ale activității lui Nicolae Vulcan era în construcție și o școală nouă.

Una din meritele parohiei române greco-catolice din Leta Mare a fost întreținerea școlii confesionale care, în 1844, avea 193 elevi.

Eugen Glück

Ana Crișan

De-atîtea ori mi-aduc aminte...

De-atîtea ori mi-aduc aminte
Trecînd pe lîngă morminte,
Ce bine ar fi să fie!
Oh, ce mare bucurie!

Ce bine-ar fi să trăiască,
S-o vedem la noi în casă,
Tot cu noi și zi și noapte,
Să ne povestească-n șoapte.

Tu, bunică, vino iară,
Te aștept din iarnă-n vară.
N-am minute dulci, senine,
De-asupra mea tot norul vine.

Cele două mîini a tale
M-au purtat pe drum, pe cale.

În brațe tu m-ai legănat,
În pat cu tine am visat.

Numai un cuvînt îmi spune,
Un cuvînt din cele bune,
Să te-aud numai o dată.
Eu, bunică, a ta fată.

Întinde-ți brațele spre mine,
Și doar primăvara vine,
Atunci în zilele mele
Din nou vor străluci stele.

De-atîtea ori mi-aduc aminte...
Departa ești, în morminte.
Iar sub razele de lună
Somn ușor și noapte bună!

"Izvorul de la Chitighaz"

Este un izvor cu apă cristalină
Care de zeci de ani e nesecat
Ce zilnic setea multora alină
Și-i face să se simtă minunat.

Pe la noi nu trec ape curgătoare
Nici munți cu văi întinse nu avem
Ci avem Izvorul ce pe fiecare
Ne stîmpără cînd pe la el trecem.

Cît de plăcut este cînd se întîlnesc
Din toate colțurile satului
Și unii altora își povestesc
Minuni de azi și de-a trecutului.

Izvorul de la Chitighaz e un har
De care are parte orișicine
Aîtor generații le-a fost dar
E astăzi și decenii va rămîne.

Fă un popas iubite călător
De ai vreodată drum prin Chitighaz,
Să-ți stîmperi setea la acest izvor
Ce poate-nviora al tău obraz.

Cîntec compus de Gh. Mot,
în special pentru corul mixt din Chitighaz

TENOR

"Izvorul de la Chitighaz"
(COR MIXT)

GHEORGHE MOT

ES-TE-UN-IZ-VOR-CU-APA-ORISTA-LI-NA-CA-
PE-LA-NOI-NU-TREC-AP-CE-CUR-GA-TCA-RE-
CIT-DE-PLA-CUT-ES-TE-CIND-SE-NU-TLE-NE-SC-DIN
RE-DE-CE-DE-ANI-E-NE-SE-CAT-CE-ZIL-NIC-SE-TRA-MULTO-RA-A-
MUNTI-CU-VAI-INTIN-SE-NU-A-VE-M-CI-A-VE-M-IZ-VOR-UL-CE-PE-FIE-
TOA-TE-COL-TU-RI-LE-SA-TU-LUI-SI-LI-NII-AL-TO-RA-PO-VE-
LI-NA-SI-I-FA-CE-SA-SE-SIMTA-MI-NU-NAT-IZ-
CA-RE-NE-STIM-PA-R-RA-CIND-PE-LA-EL-TRE-CE-M-
TESC-MI-NUNI-DE-AZI-SI-DE-A-TRECUTU-LUI-
VO-RUL-DE-LA-CHITIG-HAZ-E-UN-HAR-DE-CARE-A-RE-PAR-TE-ORI-
CI-NE-A-TI-TOR-GE-NE-RA-TI-I-LEA-FAT-DAR-E-
AS-TAZI-SI-DE-CE-NII-VA-R-RA-MI-NE-

Octavian Goga (1881–1938)

Străinul

Era duminică-ntr-amiază,
Noi stam pe prispă strînși în sfat
Cînd s-a ivit pe drumul țării
Un om la margine de sat.
Din pulberea învolburată
Abia puteai să-l deslușești,
Cu pașii largi grăbindu-și mersul
Venea în hainele-i nemțești...

La cruce-n deal, noi îl văzurăm
Cum s-a oprit deodată-n pas
Și s-a-nchinat adînc drumețul
Cînd a făcut în drum popas.
Privea-ndelung, ca dus pe gînduri
La zidul zugrăvit cu sfinți
Și sta cu capul gol străinut
În ploaia razelor fierbinți.

Cînd s-a pornit încet la vale
Noi ne uitam de la zaplaz.
Și nu știu, ni s-a părut nouă,
Dar avea lacrimi pe obraz.
Cînd ne-a ajuns a dat binețe.
Cu glas domol, și-apoi a stat
Și ne-a-ncrebat de sănătate
Și de nevoile din sat.

Ne-a zis c-ar vrea la sfînta slujbă
Să vie-alături cu noi.
Și s-a uitat cu-ațîta jale,
Cînd a trecut un car cu boi.
Iar la vecernie drumețul
Stătea cucernic și supus
Și-a sărutat duos icoana
Cu răstignirea lui Isus.

Cînd a plecat ne-a spus povețe,
Cu grai înduioșat și blînd,
Și ne-nălzea ațîta-n suflet
Că lacrimam toți ascultînd.
Spunea că nu-i păcat mai mare
Decît să-ți lapezi legea ta
Și, vezi, îi tremura cuvîntul
Pe buze, cînd nu cuvînta!

Apoi s-a dus... Ne era jale,
Cînd s-a pornit la drum, pe grui
Dar uite-n țîntirim, pe noapte,
Spun că văzură umbra lui.
De-atunci tot despre el ni-e vorba
Și-ațîta am vrea cu toți să știm
Anume lingă care cruce
A-ngenunchiat în țîntirim?

Portretul

Țin minte clipa... Soarele de vară
Aluneca în tinda casei noastre,
Și luminîndu-i pacea solitară
În filfîrea umbrelor de seară
Se alina cu florile din glastre...

Era o jale blîndă, o sfială
Trecea din pomi prin iarba din grădină,
O tremurată plîngere-n surdină,
Un stîns fior de dulce moleșală,
Cînd eu privind spre munții de departe
Stăteam în prag cu gînd de pribegie...

În trista mea tăcere abătută
Se fărîma o lacrimă tîrzie
Și pricepeam că seara asta mută
Pe-o veșnicie, poate, ne desparte...
Atunci a fost... Un fulger... O-nîmplare...
Că mai privind din nou o dat' spre tindă,
Eu te-am zărit sub înnegrita grindă,
Încremenit în vechea nemișcare,
Portret bătrîn al celui de sub glie...
Curatele clipiri nemîngîiete,
Primind o nouă-nfățișare vie,
Mă urmăreau din cadrul din părete...
Era ațîta zîmbet și lumină
În fața ta de popă de la țară,
Că ochii tăi adînci mă-nfloarară,
Cu raza lor de înțelesuri plină.
Tu deslușeai, în mintea ta bătrînă,
Ce flacără mă arde și mă mină
Spre visul tău ce mi l-ai prins în sînge...
Tu-ncrevedea altarul ce mă cheamă,
Cu glas vrăjit, poruncitor, de mamă,
În țara sfînt-a donurilor tale...

Și biruit de-o nesfîrșită jale
Părea că chipu-i s-a pornit a plînge,
Că buzele-ți frămînt-o rugămintă,
Că-mi profetesc potopul care vine,
Și-n graiul lor, strigat fără cuvinte,
Mă roagă tainic să te iau cu mine...

Te-am ascultat... În așteptarea crudă,
Tu ești tovarăș zbuclumelor mele,
În zile lungi și-n negre nopți de trudă,
În ceasurile viforelor grele,
Neîncetat tu mă privești în față
Ți înțelegi că-n cîntece rebele
Eu risipesc curata ta povață...

În jur de tine-alearg-o lume nouă
Și trec și vin și se abat în pripă
Străine glasuri, gînduri neștiute,
Seninătatea feții tale mute,
Furînd din plin cu mîinile-amîndouă,
Ele-o despoaie-n fiecare clipă...

Azi îmi apar ca o străveche moaște,
Privirea mea abia te mai cunoaște.
Îmbătrînit tu mă măsoari din ramă,
O umbră neagră-ți flutură pe frunte,
Și bine vād și bine-mi pot da seamă,
Că pletele-s mai albe, mai cărunte...

Ca un drumeț cu răsufarea frîntă,
Abia văzînd o licărire-n zare,
Cum stau acum cu coatele pe masă,
Din ochii tăi mă fulger-o muștrare,
O rază nouă astăzi mă-spăimîntă:
Sînt cum te ceri în sat la tine-acasă...

Au trecut douăsprezece decenii de la nașterea poetului Octavian Goga (1881–1938) și, cu această ocazie, ne-am propus să reamintim cîteva dintre momentele vieții sale, legate de relația ce-a avut-o cu Vasile Goldiș (1862–1934).

În 1898, cînd el avea 17 ani și era elev la liceul românesc din Brașov, l-a întîlnit pe Vasile Goldiș, care era profesor de istorie și latină la acel liceu. Lui i s-a întipărit în minte figura profesorului său: un tînăr chipeș, de 36 de ani, inteligent, cufundat adesea în tomuri de filozofie și sociologie, însetat de cunoaștere și de noi orizonturi spirituale. Preferința tînărului profesor pentru Horațiu a trecut repede și asupra elevului de atunci, Octavian Goga. Mai tîrziu, în 1905, cînd lui Octavian Goga i se tipărește primul volum de Poezii, același Goldiș publica în „Tribuna” din Arad, nr. 188, p.1, articolul Cîntarea pămîntului nostru, unde afirmă într-un stil retoric:

„Sus inimile! S-a născut poetul redeșteptării, drept vestitor apostol al unei vremi ce va să vie. În zgomotul crîncenei lupte, ce o purtăm pentru dezrobirea noastră ne lipsea Tyrtelul cu glasul de aramă, să ne trezească, de-am adormit, să ne îmbărbăteze, de-am lîncezi, să ne dea nădejdi, de-am deznădăjdui”. E reliefat versul scînteielor al lui Octavian Goga, strunele „înfiorate”. Din aceste versuri se naște „glasul de aramă”, adică clo-

potul de chemare, de mobilizare, de unire a tuturor forțelor și conștiințelor naționale. Urîndu-i poetului „Bun venit!”, Goldiș îl îndeamnă să fie totdeauna cîntărețul celor din mijlocul căroră s-a ridicat și să-i îndrume spre „înfricoșatul vifor al vremilor răzbuunătoare”.

Ca student la Budapesta, Octavian Goga făcea parte din Societatea „Petru Maior”, unde se întîlnea cu Vasile Goldiș, pe care l-a numit, apoi, „părinte al patriei” și cu alte personalități de mai tîrziu ale culturii și științei românești. În 1909, în preajma sărbătorilor Crăciunului, Octavian Goga a fost reținut, sub învinuirea că vrea să fugă din țară, pentru a scăpa de procesele intentate de stăpînire revistei sale „Țara noastră”. Arestarea poetului a avut loc la hotelul unde se instalase. Agentul poliției Sugó Ferencz l-a condus în celulă. Pentru eliberarea sa a intervenit Vasile Goldiș, fostul lui profesor, care era atunci deputat în parlamentul maghiar.

Raporturile dintre Octavian Goga și Vasile Goldiș s-au schimbat radical din 1911, atunci cînd a izbucnit conflictul dintre conducerea Partidului Național Român din Transilvania (care reprezenta pe „bătrînii ruginiți”) și grupul „tinerilor oțeliți”, al cărui lider moral era poetul. Vasile Goldiș a regretat că a ajuns la neînțelegeri cu Octavian Goga, care a fost unul dintre cei mai iubiți elevi ai săi, mai apoi prieten de principii, un

tînăr care avea toată încrederea lui și chiar adorația însuflețită de nădejde, că, în sfîrșit, „neamul nostru a produs pe cîntărețul pămîntului nostru!” Ca un semn al „împăcării”, Vasile Goldiș l-a invitat pe Octavian Goga să colaboreze la „Românul”, „în interesul bine priceput al națiunii române!” În 1912, după ce „Tribuna” a fuzionat cu „Românul” și datorită invitației lui Vasile Goldiș, relațiile bune între cei doi s-au restabilit și ele sînt reflectate în corespondența purtată pînă la moartea lui Vasile Goldiș.

De asemenea, mai tîrziu, Vasile Goldiș a fost membru al Partidului Național Agrar, condus de Octavian Goga și a candidat în 1933 pe listele acestui partid, fiind ales deputat. Din nenorocire, el n-a mai putut activa prea mult, pentru că în 1934 trece în lumea celor drepi.

Prof. univ. dr. Iulian Negrilă, Arad

Din viața liceului românesc de acum un sfert de veac

Acum, când o nouă generație părăsește clasele *Liceului N. Bălcescu*, merită să aruncăm o privire asupra activității liceului românesc de atunci. Firește, prima actualitate ne-o poate oferi chiar serbarea de rămas bun. Dat fiind că acum douăzeci și cinci de ani, deci în 1976, Foia noastră apăruse numai din două-n două săptămîni, suplimentul *Vocea tineretului* trebuia să concentreze evenimentele, acțiunile și informațiile în așa fel, ca toate cele întîmplate să fie publicate, dar totuși să rămînă la nivelul unei anumite actualități, fără să piardă stilistic din valorile care derivau din conținut. Azi nici nu ne putem da seama, ce anevoios lucru putea fi...

Așadar, deschizînd *Vocea tineretului* din 1 iunie 1976, două dintre cele patru pagini ale suplimentului sînt consacrate reportajului *La revedere, școală dragă*, semnat I. K. Lesne de înțeles că este articolul consacrat absolvenților și serbării de rămas bun. Iar conform obiceiului vremii, o abundență de fotografii îi arată pe elevii dintr-a patra colindînd sălile de clasă și coridoarele, aliniați și mărșăluind, ținînd cuvîntările festive și luîndu-și rămas bun de la colegii dintr-a treia. Dar o fotografie arată și publicul: părinții, neamurile, prietenii. Iar altă fotografie, veselă, nostimă: în fața bustului Bălcescu, corpul profesoral și elevii mascați, „camuflați” de costumație hazlie din timpul hoinărelor nebunești de cu o zi înainte. Și tot legat de absolvenți, diriginta Ana Crișan face un rezumat al „colaborării” din cei patru ani, sub titlul de *Colectiv mic, colectivitate bună*.

În suplimentul anterior, *Vocea* sărbătorise alte momente emo-

ționante: zece ani de la conferirea titlului de „colegiu” căminului de elevi I. C. Frimu. Despre dezvoltarea și circumstanțele din acel deceniu relatează profesorul *Gheorghe Marc*, conducătorul de atunci al internatului românesc, iar un șir de fotografii ilustrează varietatea activităților extrașcolare, în oglinda spectacolului festiv: corul, condus de profesorul *Gheorghe Flueraș*, eleva *Eva Cosma*, interpretînd cîntece populare, echipa de dansuri populare, interpretînd dansuri românești.

Tot din activitatea extrașcolară primim informații în suplimentul din 15 iunie, dar pe plan mai larg, cînd același profesor *Gheorghe Marc* face un rezumat al *Festivalului Cultural 76*, în cadrul căruia evoluaseră, printre alții, elevii dansatori din Micherechi, micii țîțerași din Apateu, corul școlii din Chitighaz. Tot activitate specifică, publicată în suplimentul nr. 12 a însemnat-o competiția *Cupa Coșbuc*, care decenii la rînd a fost una dintre cele mai îndrăgite competiții sportive pentru școlile noastre românești. În 1976, gazdele au fost, la fel, giulanii. Poate nu înțîmplător, dacă ținem cont de faptul că atît handbalistii, cît și fotbalistii au fost clasați pe locurile de frunte.

Iar dacă am ajuns la tema întrecerilor, competiția de limbă și literatură română se desfășurase și atunci, la fel ca acum, tot la Bichișciaba, sub deviza *Mult e dulce și frumoasă*, antrenînd zeci de elevi din școlile noastre.

De fapt, istoricul acestor competiții ar face obiect de cercetare aparte, iar studierea lor ar oferi concluzii interesante pentru oricine.

E. I.

Reprezentanții clasei a patra rostindu-și cuvintele de despărțire

Absolvenții, mîna în mîna, în drumul lor de rămas bun

ANA CRIȘAN, DIRIGINTĂ

Colectiv mic, colectivitate bună

Cei optsprezece elevi ai „clasei mele” sînt toți din județul Bichiș și Hajdú-Bihar. Încă din primul an am început vizitarea familiilor, astfel că am putut cunoaște relativ repede condițiile familiale ale fiecărui elev. În timpul celor patru ani, această clasă cu capacități medii a devenit, datorită sirguinței, ambiției și a conduitei exemplare o comunitate deosebit de bună, cu rezultate satisfăcătoare la învățatură și purtare. La acest rezultat a contribuit în mare măsură și efectivul relativ redus al clasei.

Cu acești optsprezece elevi am trăit multe clipe de neuitat, multe amintiri comune ne vor lega și peste ani: excursiile făcute la Cotul Dunării și în Munții Centrali de Nord, orele cercurilor de matematică și de română, excursiile de studii la Seghedin, vizionarea unor spectacole la Seghedin și Békéscsaba și încă multe altele.

Pe lîngă învățatură elevii au desfășurat o muncă satisfăcătoare

și în cadrul organizației de tineret. Drept rezultat al acestei activități, *Tiberiu Jubász* și *Maria Teberan* au participat la o călătorie în Uniunea Sovietică, iar *Tiberiu Bălint* la o conferință internațională UNESCO la Sopron. La inițiativa clasei a pornit și înființarea rețelei de corespondenți voluntari ai „Foi noastre” din liceu, sub conducerea *Măriei Cefan*.

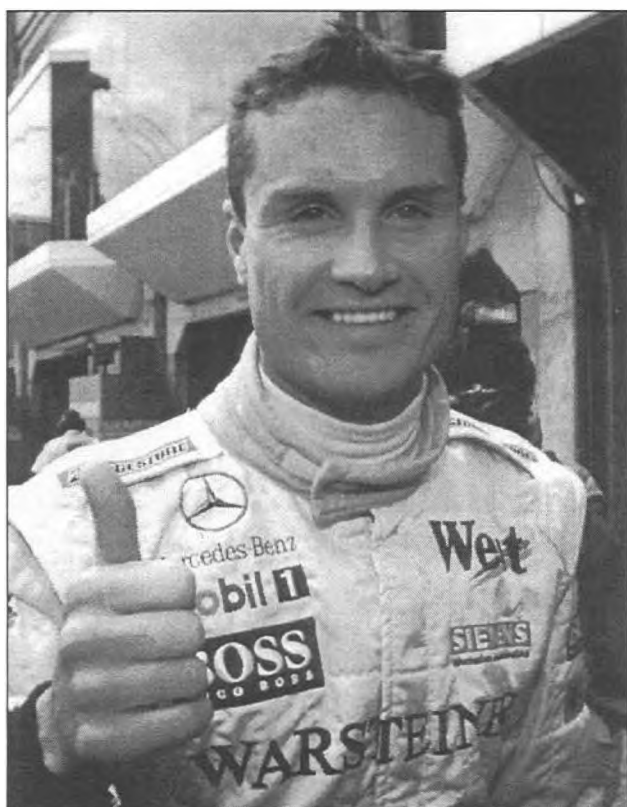
Cu privire la orientarea spre viitoarea profesie, aproape toți s-au ținut de cele hotărîte încă în prima clasă de liceu. *Vasile Martin* și *Maria Mibuș* au fost în tabere de pregătire la matematică, respectiv la limba rusă.

De altfel, din cei optsprezece viitori absolvenți, treisprezece și-au înaintat cererile de admitere la instituții de învățămînt superior, doi vor continua învățătura la școli profesionale, iar trei vor intra în cîmpul muncii, dorind să se încrie la fără frecvență.

Corul Liceului „N. Bălcescu” dirijat de *Gheorghe Flueraș*

No comment!

„Marele Circ” și-a continuat turneul duminică, la Spielberg (Austria). După antrenamentul de măsurare a timpului de sâmbătă, piloții s-au aliniat la linia de start în următoarea ordine: 1. M. Schumacher 2. Montoya 3. R. Schumacher, Barrichello, Trulli, Heidfeld, Coulthard, Häkkinen. Prin urmare, monstrele Ferrari și BMW au prins poziții mai bune ca McLarenurile, deci spectatorii au așteptat cu mare curiozitate ce se va întâmpla la start și cum va continua concursul.

Pentru Häkkinen competiția s-a terminat prea repede, încă la start, fiindcă mașina nu a pornit. Montoya a prins mai bine startul fiind printre primii. Locurile următoare le-au ocupat R. Schumacher, M. Schumacher, Barrichello, Coulthard și Irvine.

Printre primii piloți nu s-a întâmplat nimic până la runda 13, în cele ce au urmat, M. Schumacher l-a tot atacat pe

Montoya, dar fără succes. În runda 16 amândoi au alunecat în curba lochen Rinot. Michael Schumacher a continuat competiția de pe locul 6, pe când Montoya de pe locul 8, iar în acest fel Coulthard a avansat pe locul 1.

În runda 42, mașina lui Montoya (de pe locul 5) s-a blocat și a trebuit să abandoneze competiția. În același timp, Coulthard a ieșit în boxă. Dar avansul lui a fost atât de mare, încât și după această „pauză” a continuat pe primul loc.

În fine, mare noroc că competiția s-a încheiat fără accidente grave. Totuși, în final numai 11 mașini au putut termina competiția. Un amănunt foarte curios: Verstappen, deși s-a clasat pe locul 6, primii cinci concurenți dinaintea lui au terminat cu un avans de o rundă întreagă, la un decalaj de câteva minute.

Încă înainte de competiție

am primit informația că la sfârșitul campionatului R. Barrichello va părăsi echipa Ferrari. Se pare că această informație a fost întărită și de finisul neașteptat (care contravine regulilor de fair play): deși R. Barrichello s-a aflat până la penultima rundă pe locul 2, în ultima clipă echipa de la Ferrari l-a obligat să predea locul – deci și cele 2 puncte – favoritului M. Schumacher. No Comment!!!

După competiție, la conferința de presă, piloții au comentat cursa cu următoarele cuvinte:

D. Coulthard: După un concurs foarte obositor, mă bucur mult de victoria obținută.

M. Schumacher: La start, mașina nu a pornit cum ar fi trebuit, n-am prins destulă viteză de la început. Carambolajul cu Montoya a fost cam dur. Voi discuta cu el despre asta pentru că astfel m-a derutat, silindu-mă să părăsesc temporar traseul.

R. Barrichello: Echipa tehnică m-a obligat să fac concesia aceasta în favoarea lui Schumacher. Tot timpul David a condus admirabil, așa am pierdut concursul.

Federația Internațională de Auto (FIA) va decide în duminica următoare despre reclamația înaintată de BAR Honda, fiindcă în runda 66 finlandezul Kimi Räikkönen l-a depășit pe Luciano Burti, deși la momentul dat drapelele galbene au semnalat. (Depășire interzisă!). În acest fel, competiția de la Spielberg se va încheia definitiv cu o săptămână mai târziu, la masa tratativelor și nu pe teren.

MIC

La nici 29 de ani,

Viorel Moldovan a cucerit cu Nantes titlul în Premiere Division

Viorel Moldovan este primul român care devine campion al Franței. După succesul de sâmbătă, 1-0 acasă cu St. Etienne, nimic nu se mai poate schimba. Nantes, unde „tricolorul” s-a transferat în vară de la Fenerbahce, are patru puncte avans față de Lyon, ocupanta locului secund, având titlul asigurat cu o etapă înainte de finalul sezonului.

– Cum a fost în vestiar?
– Am sărit în piscină toți, ne-am stropit cu șampanie...
– Și după?
– Direct la discotecă, unde am stat până la șapte dimineața. Ne-am distrat de minune. Am dansat, am cîntat, șampanie iarăși în valuri...
– Ai mai dormit vreun pic?
– Două ore. Nici nu aveam nevoie mai mult. Și nici nu pu-

– Moldo, cum trăiește Nantes cucerirea celui de-al 8-lea titlu din istorie?

– Băieților nu le vine să creadă. Anul trecut echipa s-a salvat în ultima etapă de la retrogradare și acum câștigă campionatul. O revenire fantastică. Spectatorii au invadat terenul la sfârșit, ne-au purtat pe brațe ca niște eroi.

– L-ai adus și pe Gianluca?

– Cum putea să lipsească tocmai băiețelul meu. E și el campion. A stat în tribună, dar prin minutul 85, eu fusesem deja înlocuit, l-am luat cu mine, pe bancă. Când s-a încheiat meciul am țîșnit în teren cu el pe umeri. S-a bucurat enorm, mai ales la jocurile de artificii.

team. La zece am fost toți la club, am intrat în direct la emisiunea Telefoot, de la TF1. Sîntem campioni, nu?

– Presa franceză consideră că Nantes a făcut exact transferul potrivit în vara trecută, aducîndu-te pe tine...

– Sînt foarte mulțumit de jocul meu. Sînt golgheter la Nantes, probabil că am și eu o contribuție la acest titlu, chiar dacă au existat și momente mai puțin bune, cînd am fost accidentat... Am stat de două ori, o dată pentru o fractură la un deget de la picior, altă dată pentru ruptură musculară. Dar transferul a fost excelent și pentru echipă, și pentru mine. Am găsit aici niște oameni minunați, un club excelent organizat, cu o disciplină perfectă. Iar jucătorii sînt tineri și mustesc de talent. A fost un pas înainte făcut de mine.

– Ce urmează acum? Există zvonuri că ai putea pleca din vară.

– Mai am doi ani de contract și vreau să rămîn la Nantes pînă la capăt. Am alergat prea mult. Am schimbat patru țări în șase ani, e prea mult. Vreau să mă liniștesc. Am doi copii, Gianluca a început deja școala aici... Ajunge.

– Cînd ai liber?

– Pe 20 mai mă întorc acasă și am vacanță pînă pe 22 iunie. Voi sta la Bistrița, mă voi antrena cu Gloria pînă la convocare. I uite, m-am și convocat deja! Dacă selecționarul Bölöni mă va chema, voi veni primul la lot.

(După ziarul Prosport)

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal din 12, 13 mai

Campionat național divizia II.	
Orosháza-Csorvás-Giula	2-1
Campionat județean Bichiș, divizia I.	
Körösladányi MSE-Bătania	4-1
Micherechi SE-Kondoros TE	2-0
Campionat județean Bichiș, divizia II.	
Mezőhegyes-Aletea	4-2
Campionat județean Bichiș, divizia III.	
Nagybánhegyes-Leucușhaz	1-0
Chitighaz-Pusztaföldvár	1-0
Campionat județean Bihor, divizia I.	
Jaca-Nagyhegyes	1-6
Hosszúpályi-Leta Mare	0-0

Următoarele meciuri de fotbal

19 mai (sîmbătă)	
Szeghalmi SC-Micherechi SE	17.00
Bătania TK-Șercad	17.00
Aletea-Békéssámsón	
17.00 Polgár-Jaca	17.00
20 mai (duminică)	
Giula-Demecser FC	17.00
Chitighaz-Csanádapáca	17.00
Leucușhaz-Pusztaföldvár	17.00
Hajdúsámsón-Leta Mare	17.00

Clasamentul piloților

1. D. Coulthard (Scotia, Mc-Laren Mercedes)
2. M. Schumacher (Germania, Ferrari)
3. R. Barrichello (Marea Britanie, Ferrari)
4. K. Räikkönen (Finlanda, Sauber-Petronas)
5. O. Panis (Franța, BAR Honda)
6. Verstappen (Olanda, Arrows)

Tabela individuală

1. M. Schumacher 42 p.
2. D. Coulthard 38 p.
3. R. Barrichello 18 p.
4. R. Schumacher 12 p.
5. Heidfeld 8 p.
6. I. Trulli 7 p.

Tabela constructorilor

1. Ferrari 60 p.
2. Mc.Laren Mercedes 42 p.
3. BMW 18 p.
4. Jordan-Honda 13 p.
5. Sauber-Petronas 12 p.
6. BAR Honda 9 p.

ROMÂNIA

Luni 21 mai

6.00 Telematinal 8.35 Surprize, surprize... (R) 11.00 Bravo, Bravissimo! (R) 11.30 Știri de simțata asta! (R) 12.00 Telesciclopedia 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Infomania 13.30 Pro Patria 14.30 Orice e posibil 15.00 Cronica 16.30 Știri 16.35 La țintă 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Impas în doi 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Iartă-mă! 20.45 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 TVR Cinema 23.00 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Strania domnișoară Ruth 0.45 Infomania (R) 1.00 Jurnal (R) 1.45 Impas în doi (R) 2.35 TVR Cinema (R) 3.20 Serial. Incurcături în familie 3.50 Scurt pe doi (R) 5.05 Corect (R) 5.15 La țintă (R).

Marti 22 mai

6.00 Telematinal 8.15 Ora G 9.00 Serial, Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Infomania 13.30 Iartă-mă! 14.30 Serial. Orice e posibil! 15.00 Puncte cardinale 15.30 Cronica 16.30 Știri 16.35 Pentru dv. Doamnă! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Frontal 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Film. Dă-mă în judecată 21.20 Clubul de spiritism 21.50 Jurnalul de noapte 22.05 Videoteca veselă 22.50 Lumea dansului 23.50 Frontal (R) 0.40 Infomania (R) 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Dă-mă în judecată (R) 3.20 Serial. Incurcături în familie 3.50 Videoteca veselă (R) 4.35 Clubul de spiritism (R) 5.05 Corect! (R) 5.15 Pentru Dv., Doamnă! (R).

Miercuri 23 mai

6.00 Telematinal 8.00 Tezaur folcloric (R) 9.00 Serial (R) Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Infomania 13.30 Oameni ca noi 14.00 Clubul de spiritism (R) 14.30 Serial. Orice e posibil 15.00 Panorama 16.30 Știri 16.35 Vino să vezi! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Piața și Bani 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Serial. Districtul 20.45 Recurs la morală 21.45 Amprente 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film. Condamnat la moarte 23.50 Bucuriile muzicii 1.00 Jurnal (R) 1.45 Film. Condamnat la moarte 3.20 Puncte cardinale (R) 3.50 Recurs la morală (R) 4.50 Amprente (R) 5.05 Corect! (R) 5.15 Vino să vezi! (R).

Joi 24 mai

6.00 Telematinal 8.00 Recurs la morală (R) 9.00 Serial (R) Pasiuni 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Infomania 13.30 Serial (R). Districtul Amprente (R) 14.35 Serial. Orice e posibil! 15.00 Convingeri 16.30 Știri 16.35 Medicina pentru toți 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 Eu, cetățeanul 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Sub acoperire 20.45 Reflecții rutiere 21.00 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film. Suspecții 24.00 Nocturna melomanului 1.00 Jurnal 1.45 Film. Suspecții (R) 3.25 Oameni ca noi (R) 3.50 Scurt pe doi (R) 4.50 Reflecții rutiere (R) 5.05 Corect! (R) 5.15 Medicina pentru toți! (R).

Vineri 25 mai

6.00 Telematinal 8.10 Eu, cetățeanul (R) 9.00 Serial (R) Pasiuni 9.45 TVR Craiova 12.00 Serial Sub acoperire (R) 13.00 Jurnalul de prânz 13.15 Infomania 13.40 Frontal (R) 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 De la Est la Vest 15.30 Drepturile omului 16.30 Știri 16.35 Ai carte, ai parte! 17.15 Serial. Pasiuni 18.00 O vedetă... populară 18.45 Parlamentul României 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Ploaia steluțelor 21.25 Serial. Îngerul întunecat. 22.10 Jurnalul de noapte 22.25 Profesiuniști 23.25 Film. Diavolul și Max Devlin 1.05 Jurnal (R) 1.50 Drepturile omului (R) 2.50 Profesiuniști (R) 3.50 Ploaia steluțelor (R) 5.15 Infomania (R).

Sâmbătă 26 mai

6.00 O vedetă... populară (R) 6.45 Serial. Zorro 7.40 Desene animate 8.35 Film. Orașul Halloween 10.00 Muzică populară 11.00 Auto Club 11.30 Casa mea 12.00 Serial. Frumosele școli 12.50 Jurnalul de prânz 13.00 Debut 50 Plus 14.15 Garantat 100% 15.15 Ora G 16.00 Telesciclopedia 17.00 Fotbal: Foresta-FC Național 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Surprize, surprize 21.30 Serial. Amy 22.20 Jurnalul de noapte 22.30 Telesciclopedia. Soare de toamnă 24.05 Marele Jazz 1.00 Jurnal (R) 1.30 Garantat 100% (R) 2.30 Auto Club (R) 3.00 Casa mea (R) 3.20 Serial Amy (R) 4.15 Fotbal (R).

Duminică 27 mai

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universal credinței! 8.00 Desene animate 8.30 Kiki Riki Miki 9.30 Viața satului 11.05 Tezaur folcloric 12.05 De luni pînă duminică 12.50 Jurnalul de prânz 13.00 Desene animate 14.00 Festivalul Internațional de Modă 14.30 Film Gimnastele 16.00 Bravo, Bravissimo! 17.30 Film. O „broscuță” de milioane 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Film. Lady Boss 21.05 Știrile de sîmbătă asta 21.30 Fotbal Show 1.10 Jurnal 1.40 Film. 20 de întîlniri 3.10 Debut 50 plus (R) 4.25 Auto Club (R) 4.55 Tezaur folcloric (R).

TVR

Luni 21 mai

6.00 NBA – Campionatul Nord-American de Baschet (R) 8.00 O altă dimensiune (R) 8.50 Serial (R). Din lumea lui Dany 9.15 Serial (R). În direct 9.45 Kideo 10.10 Știri 10.15 Film (R). Prințul din Bel Air 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Răscruci (R) 13.10 Desene animate 14.25 Știri 14.30 Atenție, se cîntă! (R) 16.00 Afaceri la cheie 16.30 Misterele vechilor orașe 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.25 Desene animate 17.30 Telegiurnal TVR 17.50 Desene animate 18.15 Toți împreună 19.15 Obsesia vitezei 20.00 Puls 2001 20.45 Sport plus. 21.30 Știri 21.35 În numele sportului 22.05 Teatrul TV. Ochiul pîndulei 23.20 Euro. doc 23.50 Știri bancare și bursiere 24.00 TVM Mesager 0.40 Planeta singuratică (R) 1.30 NBA Action (R) 2.00 Splendorile naturii (R) 2.50 Arta apărării (R) 3.20 În numele sportului (R) 3.50 Sport plus (R) 4.40 Top TVR 2 (R) 5.40 Veni, Video, Vici (R).

Marti 22 mai

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Autograf muzical (R) 7.05 Desene animate (R) 7.35 Prețul succesului (R) 8.05 Arca lui Noe 8.35 Tip-top, Minipol (R) 9.05 Obsesia vitezei (R) 9.50 Afaceri la cheie (R) 10.20 Știri 10.30 Serial (R) Tată, am încurcat-o! 11.00 Reforma la bani mîrunți (R) 11.30 Oprirea obligatorie (R) 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Tribuna partidelor parlamentare 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograf muzical 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.25 Desene animate 17.30 Telegiurnal TVR 17.50 Desene animate 18.15 Toți împreună 19.05 Serial. În mijlocul furtunii 20.00 Pragul de sus 21.30 Știri 21.40 Film. Paradisul în direct 23.00 Serial de călătorii 23.50 Știri bancare și bursiere 23.55 TVM Mesager 0.35 Trupa DP2 (R) 2.00 Telegiurnal TVR 2 (R) 2.50 Pragul de sus (R) 4.25 Universul cunoașterii (R) 5.25 On line (R).

Miercuri 23 mai

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.05 Desene animate 7.35 Toți împreună 8.40 Film (R). Paradisul în direct 10.00 Călătorind prin țară (R) 10.30 Știri 10.35 Serial (R) Tată, am încurcat-o! 11.00 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Cronici votive (R) 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograf muzical 16.30 Mit și istorie 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.25 Desene animate 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Desene animate 18.15 Toți împreună 19.05 Serial. În mijlocul furtunii 20.00 Pe mîchie de cuțit 21.00 Răscruci 21.30 Știri 21.35 Cinematograful de artă. Balul pompierilor 22.50 Patrimoniul 23.35 Documentar 24.00 Știri bancare și bursiere 0.05 TVM Mesager 0.40 Trupa DP2 (R) 2.05 Telegiurnal TVR 2.25 Pe mîchie de cuțit (R) 3.25 Obsesia vitezei 4.10 Misterele vechilor orașe 4.40 Televiziunea, dragostea mea (R) 5.40 Autograf muzical (R).

Joi 24 mai

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.00 Desene animate 7.30 Ferma (R) 8.35 Cinematograful de artă (R). Balul pompierilor 9.50 Documentar 10.15 Știri 10.25 Serial (R). Tată, am încurcat-o 10.50 Serial (R). În mijlocul furtunii 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Tribuna partidelor parlamentare 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograf muzical 16.30 E dreptul tău! 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.25 Desene animate 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Desene animate 18.15 Toți împreună 19.00 On line 19.30 Ora adevărului 21.05 Integrale 22.00 Serial. Captiv în viitor 22.50 Blackstreet și Boy Zone în concert 23.30 Știri bancare și bursiere 23.35 TVM Mesager 0.15 Trupa DP2 (R) 1.40 Ora adevărului (R) 3.40 Integrale (R) 4.15 E dreptul tău (R) 4.45 Arta apărării (R) 5.10 Blackstreet și Boy Zone în concert (R).

Vineri 25 mai

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.00 Desene animate 7.30 Tradiții (R) 8.00 Medalion de interpret (R) 8.30 Patrimoniul (R) 9.15 Atlas (R) 9.45 Serial (R) Captiv în viitor 10.35 Știri 10.40 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.05 Puls 2001 11.50 Serial. Domnișoara Andrea 12.45 Mit și istorie 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.15 Spectacolul lumii 16.45 Oprirea obligatorie 17.00 Reforma la bani mîrunți 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Autograf muzical 18.05 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Mușatinii 19.05 Televiziunea, dragostea mea! 20.05 D'ale lu' Mitică 21.05 Știri 21.10 Serial. Orice femeie are o taină 22.00 Film. Un loc periculos 23.35 Știri bancare și bursiere 23.40 TVM Mesager 0.20 Trupa DP2 (R) 1.45 Oprirea obligatorie (R) 2.05 D'ale lu' Mitică (R) 3.00 NBA 5.30 Euro. doc (R).

Sâmbătă 26 mai

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.00 Teatrul TV (R). Mușatinii 8.00 On line 8.30 Universal cunoașterii 9.30 Arta apărării 10.00 Desene animate 10.05 Serial. Wishbone 10.30 Serial. În direct 11.00 Serial. Din lumea lui Dany 11.30 Top-top, Mini-Top 12.00 Kideo 12.30 Spectacolul lumii 13.00 Știri 13.10 Documentar 13.45 Splendorile naturii 14.40 Serial. Călătoria lui Allen Strange 15.35 O altă dimensiune 16.30 Paralele negale 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Serial. Mike Hammer 18.30 Atenție, se cîntă! 20.00 Film. Se descurcă fetele! 21.30 Jimi Hendrix în concert 23.00 TVM Mesager 21.45 23.30 NBA – Campionatul Nord-American de Baschet 2.05 Scurte povestiri cinematografice (R) 2.35 Serial (R) Călătoria lui Allen Strange 3.25 Transilvania insolit (R) 3.55 Teatrul liric (R) 5.30 Serial (R). Wishbone.

Duminică 27 mai

6.00 Serial (R). E timpul să mă mărit! 6.25 Serial (R). În direct 7.00 Serial (R). Din lumea lui Dany 7.30 Tradiții 8.00 Medalion de interpret 8.30 Ferma 9.30 Cronici votive 10.00 Desene animate 10.05 Serial. Wishbone 10.30 Serial. În direct 11.00 Serial. Din lumea lui Dany 11.30 Top-top, Mini-Top 12.00 Kideo 12.30 Spectacolul lumii 13.00 Știri 13.10 Documentar 13.45 Splendorile naturii 14.40 Serial. Călătoria lui Allen Strange 15.35 O altă dimensiune 16.30 Paralele negale 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Serial. Mike Hammer 18.30 Atenție, se cîntă! 20.00 Film. Se descurcă fetele! 21.30 Jimi Hendrix în concert 23.00 TVM Mesager 21.45 23.30 NBA – Campionatul Nord-American de Baschet 2.05 Scurte povestiri cinematografice (R) 2.35 Serial (R) Călătoria lui Allen Strange 3.25 Transilvania insolit (R) 3.55 Teatrul liric (R) 5.30 Serial (R). Wishbone.

ÎN LIMBA MATERNĂ emisiune radiofonică în limba română

21 MAI, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00: Montaj de muzică populară – redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.40: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55: Încheiere.

22 MAI, MARTI (redactor: Adam Bauer)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.40: Evenimente calendaristice 10.45: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin informativ, date meteo 11.45: Engleza pe înțelesul tuturor – curs de limbă engleză 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

23 MAI, MIERCURI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Sport – rubrica lui Adam Bauer 11.53: Avangarda „Ecranul nostru” 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

24 MAI, JOI (redactor: Monica Rocsin)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 11.00: „Cuvinte potrivite” – emisiune dialog de cultivare a limbii române 11.15: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.45: Nota săptămîinii de Edda Illyés 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

25 MAI, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30: Introducere, cuprins 10.35: Știri și informații, date meteo 10.45: Evenimente calendaristice 10.50: Revista preselor „Foaia românească” 10.52: Avangarda „Ecranul nostru” 11.00: „De la 14 la 18 – liceenii” 11.30: Buletin de știri, date meteo 11.40: Actualități la români din Banatul Sîrbesc – relatează Cornel Mata din Vîrșeț 11.50: Știri și curiozități din România – relatează Simona Pele din Timișoara 11.55: Știrile zilei pe scurt, încheiere.

26 MAI, SÎMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.50: Recomandări culturale 15.00: Party Time – magazin de muzică ușoară 15.30: Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 15.58: Încheiere.

27 MAI, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30: Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30: Retrospectiva săptămîinii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămîinii) 15.30: Emisiune religioasă ortodoxă 15.55: Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventuale modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00–19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relații din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lângă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe undele occidentale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrecin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

23 mai 2001 (m1 ora 13.25)

Reluare: 26 mai 2001 (m2 ora 10.35)

Programul săptămîinii viitoare:

La 7 mai s-au împlinit exact 15 ani de cînd Steaua București a cîștigat Cupa Campionilor Europeni. Mecul disputat împotriva echipei catalane, FC Barcelona a dus pînă la loviturile de la 11 metri, iar aici s-a înfrîmplat ceea ce n-a mai cunoscut istoria fotbalului. Portarul Stelei, Helmut Duckadam a apărut toate cele 4 penalty-uri, astfel a avut un rol decisiv pentru ca cupa să ajungă la București. Cu cîteva săptămîni după această finală, Duckadam a dispărut din viața fotbalistică, iar oamenii șiau despre mai multe zvonuri, care explicau dispariția bruscă a portarului. Se spunea că ajungînd în conflict cu familia dictatorului Ceaușescu ar fi fost împușcat un braț al său. Cu ocazia acestei aniversări, redacția noastră a realizat un film portret despre Helmut Duckadam, în care vom afla ce s-a înfrîmplat de fapt după finala de la Sevilla. Bineînțeles, filmul va evoca și acele clipe de neuitat ale loviturilor de la 11 metri, care au adus mari bucurii și românilor din Ungaria.

Realizator: Aurel Becan

PETROM

ESENȚA MIȘCĂRII

În Ungaria
în două localități:
la Bichișciaba și la Nagylak

Radio România
Internațional
Emisiunea în limba
română

În fiecare zi între
orele 17.00–19.00
și 21.00–24.00,
pe frecvența 756 kHz

Vindem țigla

„Jamina Polca”
(2800 de buc.)

la un preț convenabil.

Țigla este nou-nouță,
în ambalaj original.

Telefon: 66/463-079

FM 92,1 MHz STEREO RADIO
VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

– muzică – știri locale și BBC – emisiuni pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:

http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO – ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15–21.45

SW 31 și 49 m – vineri: 18.30–18.45 – sîmbătă: 18.00–18.45 – duminică: 18.30–18.45

